

BESZÁMOLÓ

**A Magyar Földrajzi Társaság
HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK**

1986.

évi működéséről

BUDAPEST

1987

BESZÁMOLÓ

a Magyar Földrajzi Társaság HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK

1986. évi működéséről

Összeállították: Dezsényi János dr. szakosztályi elnök
Domián Kálmán
Dura Lajos

Fotoszerkesztő: Fekete Antal

ISSN 0209-8180

**Készült az ALFAPRINT Nyomdaipari Kiszövetkezetben
rotaprint eljárással, 7 A/5 iv terjedelemben
Példányszám: 500. 869/1987 Msz.
Felelős vezető: Barabás Gábor**

A kiadásért felel: Dezsényi János dr.

TARTALOM

ÖSSZEFOGLALÓ	7
ZUSAMMENFASSUNG	8
I. RÉSZ SZAKOSZTÁLYI ESEMÉNYEK	
Túlélta... I	11
Előadóülések	12
MÓGA János: Kelet-Afrika vulkánjain	12
OZSVÁTH Attila: Sível a Spitzbergákon	14
NAGY Sándor dr.: Az Araráttól a Demavendig	16
KUBASSEK János dr.: Thaiföld a karsztkutató szemével	17
KISZELY György: Mászások az USA nemzeti parkjaiban	18
LEÉL-ÖSSY Szabolcs: Mászások a Mt. Kenyán	19
TOLDI György: A Gyémánt folyosó jégútja	19
DÉNES György dr.: A kínai karsztvidék	23
SIBALSZKY Zoltán dr.: Túrák a Japán Alpokban	24
Hazai utakon	26
Baráti hegyászó klubok	27
Üdvözlő lapok	27
Személyi dolgok	29
OTSH kitüntetések	29
Új tagjaink	30
In memoriam	
– Tenzing Norgay	31
– Karlócai János dr.	37
– Siegmeth Károly	37
H í r e k	
– Mont Blanc évforduló	38
– A K2 áldozatai	38
– A VYSOKÉ TATRY folyóirat 25 éves	38
– „Igy élni jó”	39
– Csorba tó 1879	39
Hagyományápolás	
– 75 éve írta a Turistaság és Alpinizmus (T és A)	40
– 100 éve írták a Magyarországi Kárpátgyűlés évkönyvében	52
– 100 éve írták a Földrajzi Közleményekben	56

Név szerinti összesítés	62
Adetlap	64
és kitöltése	65
K á r p á t o k	
Magas Tátra	66
Nyugati Tátra	71
Alacsony Tátra	72
Kis Fátra	72
Káposztafalvi mészkőhegység	73
Görgényi havasok	73
Gyergyói havasok	73
Bucsecs	74
Nagy Királykő	74
Fogarasi havasok	74
Balkán félsziget	
Pirin	76
Nyugati Alpok	
Verdon kanyon	76
Montblanc csoport	76
Wallisi Alpok	77
Berni Alpok	78
Titlis csoport	78
Damma csoport	78
Kéleti Alpok	
Ötztali Alpok	79
Wetterstein hegység	79
Zillertali Alpok	79
Magas Tauern	80
Alacsony Tauern	81
Dachstein	81
Karniki Alpok	81
Dolomitok	81
Pamír	82
Egyéb: Európa	
Elbai homokkövek	85
Cseh Óriáshegység	86
Izer hegység	87

Tüingiai erdő	87
Stromboli	88
Norvég Alpok	88
Spitzbergák	88
E g y é b: Ázsia	
Ulu Dağ	88
Ararát	88
Tibet	89
E g y é b: Afrika	
Etiópia	89
Mt. Kenya	90
Kilimandzsáó	91
E g y é b: Amerika	
Banff Nemzeti Park	92
Sziklás hegység	92
Colorado folyó	92
Andok	92
Argentína	94
E g y é b: Ausztrália	
Mt. Cook	95
Ausztrál Alpok	95

ÖSSZEFOGLALÓ

A Magyar Földrajzi Társaság HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK 1986. évi BESZÁMOLÓJA két részből áll.

I. r é s z

SZAKOSZTÁLYI ESEMÉNYEK

- Két évi szünet után ismét hozza a BESZÁMOLÓ az előadások tartalmi összefoglalóját. Az elhagyás oka anyagi természetű volt. Korlátozni kellett a terjedelmet, mert a megjelenést támogató klubok bevétele is megcsappant.
- A szokásos nyolc előadást 1986-ban is megtartottuk. Ezúttal nem volt külföldi előadó.
- A mászóeredmények elismerésére – Himalchuli, a Himalájában új magyar magassági csúcs, az első női 7000 m-es csúcs, valamint egyéb tevékenységekért – a Magyar Természetbarát Szövetség felettes hatósága az Országos Testnevelési és Sporthivatal kitüntetésekkel adományozott.
- Az in memoriam-ban megérdemelten hosszú méltatás és életút ismertetés foglalkozik Tenzing Norgay-jal.
- A hagyományápolás keretében adja a BESZÁMOLÓ a nehezen hozzáférhető Turistaság és Alpinizmus 75 évvel ezelőtt megjelent második évfolyamának néhány részletét, valamint a teljes tartalomjegyzéket, kicsinyített másolatban, hogy a mai fiatalok is megtudhassák ki és miről írt 1912 és 13-ban.

II. r é s z

TAGJAINK MAGASHEGYI TÚRAI

Adatlapokat adott 57 tagunk. Ezek alapján az alábbi kép áll össze, az 1986. évi magashegyi túráinkról.

A Kárpát-koszorút keresték fel 34-en, ebből 22-en a Magas-Tátrát, az Alpokat és a Dolomitokat 19-en, az Elbai homokköveket 4-en. Dél-Amerikában az Andokban szokatlanul magas létszámú együttes járt, 12 fővel, míg Afrikában 5 tagunk túrázott a Kili-mandzsárón és Mt. Kenyán.

Nagy Sándor dr. ezúttal Ausztráliában járt és megmászta a Mt. Kosciusko-t (2229 m). Tudomásunk szerint ő volt itt az első magyar.

Tagtársunk útjain már 5 földrészre jutott el és 4 kontinenscsúcson állt. Ezek a Mont Blanc, Kilimandzsáró, Anoncagua és most a Mt. Kosciusko.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Zusammenfassung über die Tätigkeit der Bergsteigersektion der Ungarischen Geographischen Gesellschaft im Jahre 1986 besteht aus zwei Teilen:

Teil I.

SEKTIONSEREIGNISSE

- Nach zwei Jahren wird der Inhalt der Vorträge wieder veröffentlicht. Der Grund der Pause war rein finanziell. Wir mussten den Umfang beschränken, weil die Einnahme von Klubs, die die Erscheinung subventionieren, abgenommen wurde.
- Im Laufe des Jahres wie üblich, wurden 8 Vorträge gehalten, diesmal keiner von ausländischem Vortragenden.
- Für die Anerkennung der Bergsteigerereignisse – Hímalchuli, ungarische Erstbesteigung im Himalaja, die erste ungarische Frau auf einem Gipfel von 7000 m, und für andere Tätigkeiten – wurde von dem Ungarischen Naturfreundverband Auszeichnungen verliehen.
- Im Teil "in memoriam" beschäftigt sich eine verdiente lange Würdigung und die Bekanntmachung seines Lebens mit Tenzing Norgay.
- Im Rahmen der Traditionspflege gibt die Zusammenfassung einige Einzelheiten der zweiten, vor 75 Jahren erschienen, unzugänglichen Folge der Zeitschrift "Touristik und Alpinismus" und ihre ganze Inhaltsangabe in verkleinerten Form, damit die junge Leute wissen, wer und worüber schrieb im Jahre 1912–13.

Teil II. DIE TOUREN UNSERER MITGLIEDER IN DEN HONCHGEBIRGEN

Auf der Grundlage der Datenlieferungen wurden 57 Mitglieders-gebirgs-erlebnisse verarbeitet.

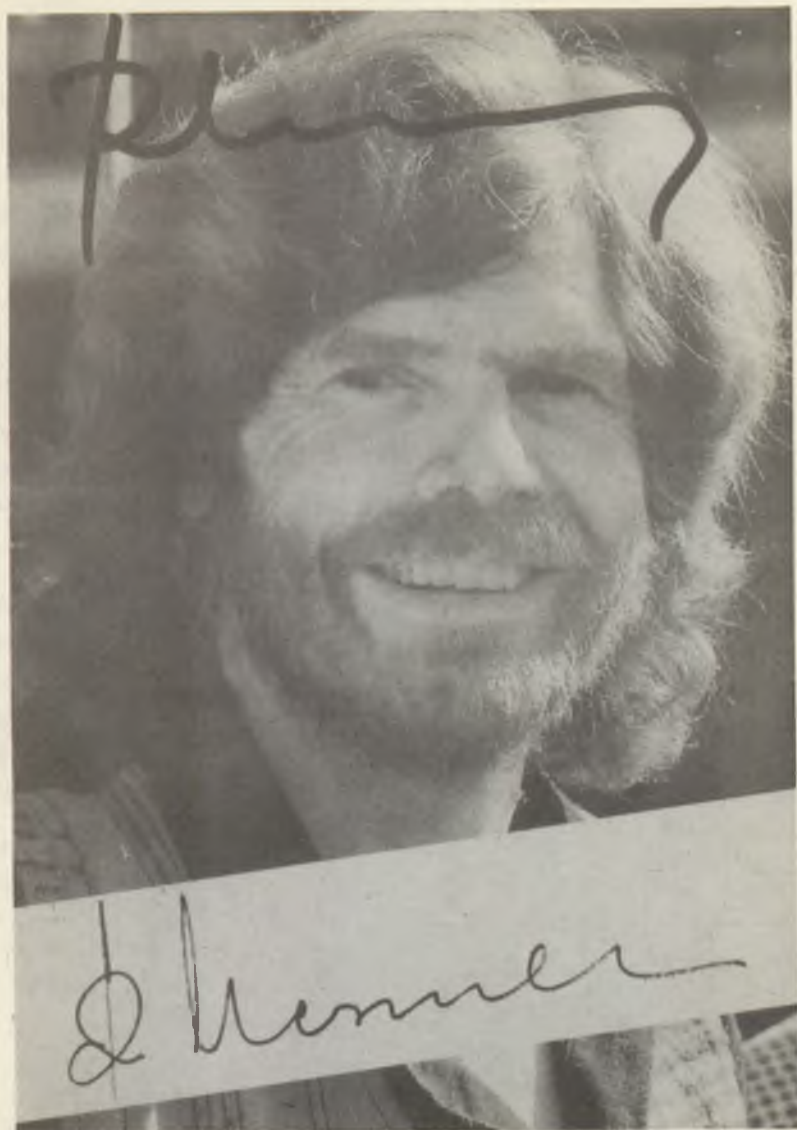
Im dem Karpatenkrans machten insgesamt 34 Personen Touren, von dessen 22 in der Hohen Tatra, in den Alpen und Dolomiten 19, im Elbsandsteingebirge 4.

Im Südamerika, im Anden war eine ungewöhnlich grosse Gruppe, 12 Bergsteiger, und in Afrika waren 5 unserer Mitglieder auf den Gipfeln von Kilimandscharo und Mt. Kenya.

Dr. Nagy Sándor war diesmal in Australien und erreichte den Gipfel von Kosciusko. Er war schon auf 5 Kontinenten, und stand auf 4 Kontinentgipfeln: Mont Blanc, Kilimandscharo, Aconcagua und jetzt Mt. Kosciusko.

(POGÁCSÁSNE, Dezsényi Ágota)

SZAKOSZTÁLYI ESEMÉNYEK

REINHOLD MESSNER

MESSNER A 14. NYOLCEZRES UTÁN

Reinhold Messner 1986. október 16-án állt a Lhotse csúcsán (8501 m). Ez a hegyi útja zárókő volt. Ő ugyanis az első ember a világon, akinek sikerült mind a 14 nyolcezres csúcsán állni. Édesanyja, aki a Dolomitokban Vilmösben él egy kis településen, ahonnan szinte ki sem mozdul, a hír hallatára repülőgépre ült és Katmanduba utazott - Nepál fővárosába - hogy megölelje és köszöntse 42 éves fiát.

1970-ben kezdte el módszeresen gyűjteni a nyolcezres csúcsokat. Akkor csak Kurt Diembergernek volt kettő, igaz azok első megmászások voltak.

1975-ben az élre került, mert a Nanga Parbat (8125 m), Manaslu (8163 m) és a Hidden Peak (8068 m) teljesítése után már csak neki volt három nyolcezrese. Ekkor kezdődött az a versenyfutás, amit a nagyközönség is érdeklődéssel figyelt.

Mikor mind a 14 csúcs megvolt, azt mondta Messner:

"Nekem szerencsém volt. Kívánom a többi megszállottnak, Kukuczka-nak, Ozaki-nak, hogy nekik is az legyen. A hegyek végtelenül nagyobbak mint az ember. Mi sohasem tudjuk őket legyőzni. A tibetiek, mikor egy csúcsra, vagy magas hágóra lépnek azt mondják "Lhagyelo" ami annyit jelent "Az istenek győztek". Nem vagyok büszke az olyan régóta kívánt eredményemre. Arra vagyok csak büszke, hogy túléltem!"

Neves hegymászók közül 19 gratulált Messnernek levélben az elért sikerhez. Mindnyájan kihangsúlyozták örülnek, hogy túlélte...

ELŐADÓÜLESEK

1986-ban nyolc előadást tartottunk, 9 előadóval. Valamennyi MFT tag, és minden előadás a Lóczy teremben hangzott el. (ELTE Földrajzi Intézet Bp. VIII. Kun Béla tér 2., a volt Ludovika Akadémia épületében.)

Az előadások földrészek szerinti megoszlása:

Európa	1
Ázsia	4
Afrika	2
Amerika	1

A hallgatóság összlétszáma a jelenléti ívek szerint 496 fő volt, ami 62 fős átlagot jelent.

MÓGA JÁNOS (30): KELET-AFRIKA VULKÁNJAIN, 1985

Lóczy terem, 1986. január 3.

Hallgatóság: 39 fő, ebből 27 tag

MFT tag, földrajz és biológiai szakos tanár, az ELTE Tanárképző Főiskola tanársegéde. Tanulmányútjai közül kiemelkednek a 307 napos indiai út, melynek során Kubassek Jánossal eljutottak Nepálba, Malaysiába, Ceylon szigetére és Szingapurba is (1981), továbbá Mongólia (1983), majd a kínai utazás, amikor sor került a Himalája keresztezésére Lhaszától Katmanduig és vissza. (1985).

Kevés olyan szakmáját szerető geográfus, vagy geológus van, aki ne szeretne életében legalább egyszer eljutni egzotikus tájakra, olyan helyekre, ahol bepillanthat a természet nagy alkotóműhelyébe. Ilyen hely Kelet-Afrika is, több ezer kilométer hosszan húzódó árokrendszerével és számos kihunytt ill. működő tűzhányójával, melyek egy óceán születéséről árulkodnak.

Kivételesen szerencséseknek tarthattuk magunkat Borsos Balázs geológus-néprajz szakos barátommal, mikor 1984 novemberében felszállhattunk az Afri-

TELEKI VULKÁN KELET - AFRIKÁBAN

Foto: Móga

BUJUKU TÓ KELET-ÁFRIKÁBAN

Foto: Móga

kába tartó gépre, hogy hat hónapot töltsünk Kelet-Afrika vulkáni vidékein. A tanulmányutat magunk szerveztük és saját zsebünkből fizettük. Így meglehetősen szerény körülmények közt éltünk, ennek ellenére hat országot (Tanzániát, Kenyát, Ugandát, Rwandát, Burundit és Zairet) kerestünk fel, és igen értékes természet-földrajzi, néprajzi megfigyelésekre nyílt alkalmunk.

Középponti feladatunknak tekintettük az Afrikátátszelő árokrendszer geológiai viszonyainak és vulkánjainak a tanulmányozását. A Rift Valley 13 vulkánját másztuk meg, és tanulmányoztuk több-kevesebb részletességgel. Az 5895 m-es Kilimandzsárót és a Meru-vulkánt dr. Székely András tanszékvezetővel és dr. Kiss Évával közösen másztuk meg, és ugyancsak együtt kerestük fel a Ngorongoro-kráter vidékét. Igen tanulságos utat tettünk a Zaire, Uganda és Rwanda határvidékén emelkedő Virunga-vulkánokhoz (Nyiragongo, Nyamulagira, Muhavura stb.), ahol a legélénkebb vulkáni tevékenységgel találkoztunk. A kelet-afrikai-árokrendszer mentén szinte minden valamirevaló tűzhányóhoz eljutottunk, köztük a hatalmas Mt. Kenyához is, melynek Lenana nevű harmadik legmagasabb csúcsát értük el.

Az út legjelentősebb állomásának a Teleki-vulkánt tekintjük, ahova honfitársaink közül elsőként juthattunk el, majdnem száz évvel Teleki Samu gróf felfedező útja után. A Teleki Samu által vezetett felfedező expedíció 1888. március 6-án érte el a Rudolf- (Turkana-) tó déli partját, ahol nehezen járható lávamezőket és egy működő vulkánt talált. Megfigyeléseiket naplójukban rögzítették, részletes tanulmányozásra azonban nem maradt elég idejük. A rákövetkező ötven évben többen is megkísérelték elérni a vulkánt, de senkinek sem sikerült. Egy Cavendish nevű kutató 1893-ban még a vulkán létezését is kétségbe vonta, mert a környéken járva nem találta meg.

Legközelebb 1934-ben, majd 1953-ban keresték fel a Teleki-vulkánt. Ez utóbbi alkalommal a neves francia vulkanológus, Tazieff csupán egy-két órát töltött a rendkívül forró és száraz sivatagban, nehezen leküzdhető lávamezők közepén emelkedő vulkánon. Tazieff szerint a Teleki-vulkán nem hajtotta végre azt a kitörést, melyet Teleki Samuék megfigyeltek.

A fenti szakvélemény után egymásnak ellentmondó leírások láttak napvilágot e vulkánról, hol Telekinek, hol Tazieffnek adva igazat. Magyar geográfusnak azonban nem volt alkalma e kérdéssel foglalkozni, csak mások véleményére voltunk utalva. Lassan egy évszázad telt el, de a Teleki-vulkán rejtélye máig sem oldódott meg. Most a felfedező út százéves évfordulója küszöbén úgy gondoltuk, hogy nekünk magyaroknak kell tisztáznunk ezt a kérdést, és nekünk kell megerősíteni Telekiék hitelét. A vulkánon és a környező lávamezőkön végzett megfigyelések alapján megcáfolhattuk Tazieff érveit. Véleményünk szerint semmi sem bizonyítja, hogy az 1888-ban Teleki Samu által megfigyelt kitérés nem ment volna végbe.

OZSVÁTH ATTILA (30): SÍVEL A SPITZBERGÁKON. 1985

Lóczy terem, 1986. február 7.
Hallgatóság: 49 fő, ebből 38 tag

MFT tag, nyomdász, ipari alpinista. A hegymászó válogatott tagja és vezetője. A Kaukázusban többek között az Elbrusz nyugati csúcsára, a Pamírban a Korzszenyevszkájára (7105 m) két különböző úton és a Kommunizmus csúcsra (7495 m) jutott fel. Előadásának évében a dél-amerikai Fehér Kordillerákban a Huandoy északi csúcsán (6395 m) állt.

Különleges része a világnak ez a sarkkörön túl elhelyezkedő szigetcsoport, éghajlatával - a téli több hónapos sötétség után a nyár éjfélnapozási lehetőségével - és élővilágával együtt.

Dékány Péterrel és Tarjányi Istvánnal 1985. március 27-én érkezett Longyearbyenbe a szigetcsoport fővárosába, repülőn. Ott akkor -23 fokot mutatott a hőmérő. Eredetileg a Csehszlovák Hegyimentő Szolgálattal közösen béreltek volna helikoptert, és felszereléssel együtt repültek volna Verlegenhukembe a fősziget legészakibb pontjára. Mivel a szomszédoknak ezt az utat le kellett mondaniuk, a három magyar is elesett a kényelmes repülőúttól.

A sziget átszísését először 1936-ban egy három fős lengyel együttes hajtotta végre S. Sedlecki vezetésével. Ők térkép nélkül (mert még nem volt) tették meg az 56 napos utat. Útvonalukat 1980-ban ismételte meg két norvég, 22 nap alatt, jó térképpel.

Megérkezésük és kapcsolatfelvétel után 30-án indultak motoros szánon a 38 km-re lévő első menedékházig. A még szokatlan hidegben gyorsan haladtak a befagyott fjord jégén és a Ragnar gleccseren. Ezután teljesen magukra maradtak. Felszerelésük szinte legfontosabb darabja a műanyag szánkó(PULKA) 30 km után erősen megrongálódott. Így a felszerelést hátton kellett vinni, és az útvonalat kényszerűségből megváltoztatni. A legészakibb pontot 11 nap alatt érték el. Közben megtörtént az első találkozásuk a helybeli jegesmedvék egyikével.

A rendkívül enyhe tél miatt nem csak a hó volt kevesebb, de a jegesmedve is. Visszatérve Longyearbyenbe 480 km volt már mögöttük. Hozzászoktak a végtelen hómezőkhöz, a hideghez, de képtelenek voltak jó látási viszonyok mellett is, a távolságokat helyesen becsülni. Volt, amikor fél napra is rúgott a tévedés mértéke. Longyearbyenben néhány pihenőnapután, a sziget déli része következett. Itt több havat találtak, és egyező véleményük szerint a túra tájilag szebb is volt. Egy nem várt kellemes esemény is történt. Wassdalenben - ahol szovjet mélyfúrások készültek - szeretettel fogadták őket, és meghívták szauna fürdőjükbe. A külső és belső hőmérséklet között itt 100 fok C volt a különbség.

Április 30-án érték el a sziget déli csúcsát. A visszaút utolsó napját csodálatos időben és remek hóviszonyok között tették meg. Összességében 1050 km-t tettek meg, 15 alkalommal sátraztak, különben menedékházakban éjszakkáztak.

Lóczy terem, 1986. március 7.
Hallgatóság: 53 fő, ebből 39 tag.

MFT tag, mérnök, kandidátus, a Kertészeti Egyetem adjunktusa. Eredményes hegyi utak szervezője, és változó hallgatóinak állandó lelkesítője. Vitte őket Mexikó vulkánjaira, és Irán hegyeibe, mindenkor kultúremlékeket is felkeresve. Járt a Kilimandzsárón, Aconcaguan, a Pamírban. 7000-es csúcsai a Korzsenyevszkaja, Lenin és Kommunizmus csúcsok.

* * *

Irán legmagasabb csúcsa a Teherántól ÉK-i irányban mintegy 80 km-re, az Elburz hegységben fekvő Demavend. Egy évvel korábban a törökországi Ararátról látták azok a magyarok, akik azután el is jutottak oda. A csúcs magassága atlaszonként változik 5600 és 5727 m között. A vulkáni kúpról kevés leírás található.

Az a csapat, akik első magyarokként a csúcson álltak, 1985. augusztus 14-én indultak Budapestről. Akklimatizáció céljából először a Kaukázust keresték fel. Innen jutottak Teheránba. Megérkezésük napját követően, tehát augusztus 29-én perzsa hegyvezető kíséretében indulhattak tovább. Az éjjelt 2800 m-en már sátorban töltötték. Másnap tovább jutottak 4000 m-ig, ahol egy bivakház áll. A csúcsnap augusztus 31-e volt. Három órakor keltek. A technikailag nem nehéz úton a ritka levegő és a vulkáni kénes kigőzölgések jelentettek gondot. Végül is a csapat de. 10 óra körül sikerrel elérte a csúcsot. A résztvevők Borossay György, Fóris Ferenc, Herpai Sándor, Nagy Sándor dr. - a vállalkozás szervezője és irányítója - Palkovics László, Szilágyi Sándor dr. és Váradi László voltak. Előkerült a magyar zászló is.

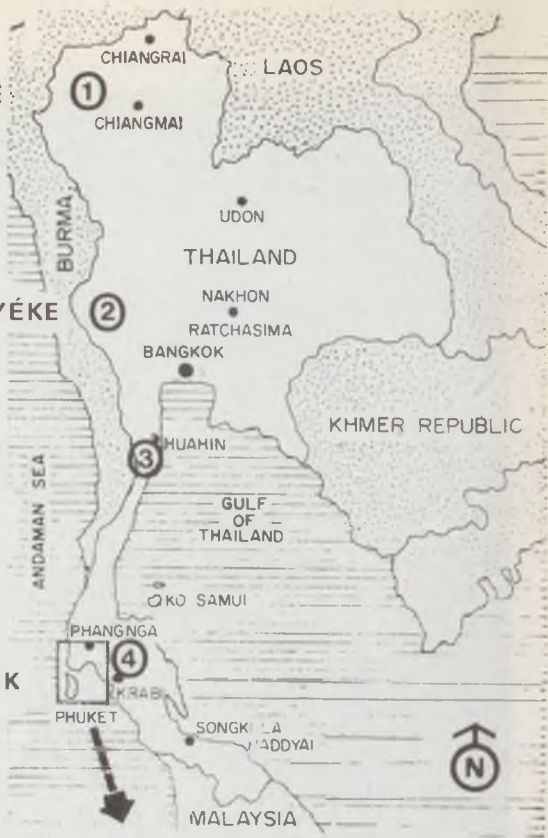
A hegyre indulástól számított negyedik napon ismét Teheránban voltak. A kultúr-program következett. A sok látnivaló kiválasztásánál a két hetes vizum szabott határt. Így azután Teherán - Isfahán - Naks-e Rusztam - Perzopolisz - Shiraz - Teherán útvonalat tudták beutazni. A jó autóbusz-összeköttetés miatt símán megtették a 2000 km-es utat, és sokat láttak. Törökországon át indultak haza.

ABRÁZIÓS–KARSZTOS SZIKLATORONY DÉL–THAIFÖLDÖN

Foto: Kubassek dr.

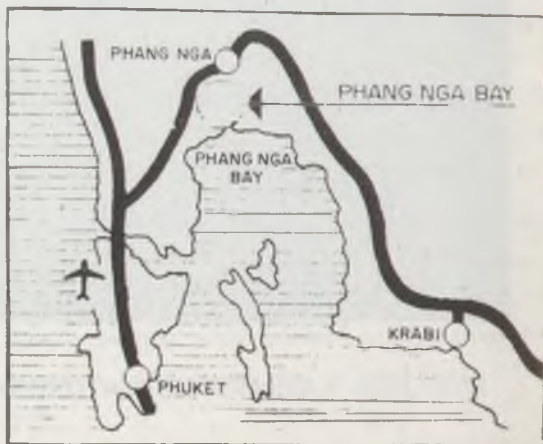
ÉSZAK THAIFÖLD
CHIANG MAI KÖRNYÉKE

NYUGAT-THAIFÖLD,
KHANCHANABURI KÖRNYÉKE

DÉL-THAIFÖLD,
KHAO SAM ROI YOT
NEMZETI PARK

DÉL-THAIFÖLD,
PHANGNGA NEMZETI PARK

Lóczy terem: 1986. április 11.

Hallgatóság: 42 fő, ebből 30 tag

Az előadó történelem-földrajz szakos középiskolai tanár, a Magyar Földrajzi Gyűjtemény igazgatója, az MTA levelező aspiránsa. Fő kutatási területe a geográfia tudománytörténete, a magyar utazók és földrajzi felfedezők tevékenysége, valamint a természeti földrajz, s ezen belül a karsztmorfológia. Az elmúlt években Európa, Dél- és Délkelet-Ázsia, Észak- és Közép-Amerika, valamint Óceánia számos mészkővidékén végzett tereptanulmányokat.

THAIFÖLD az elmúlt évtizedekben a világ idegenforgalmának egyik fő centrumává vált. Az ősi buddhista kultúrát őrző, hagyományos műemlékek, pagodák, templomok, kolostorok és paloták mellett jelentékeny vonzerőt biztosítanak az ország természeti értékei. A változatos trópusi állat- és növényfajokban gazdag nemzeti parkok közül természeti szépségekben különösen bővelkednek a karsztvidékek. A tekintélyes, 1700 km észak-déli kiterjedésű Thaiföld területének mintegy 6,5 százalékát, kb. 35.000 km²-t tesznek ki a zömében ordoviciumi és permii mészkövön keletkezett karsztvidékek.

A földrajzi helyzet, a geológiai adottságok és az éghajlati körülmények, elsősorban az eltérő csapadékviszonyok következtében a karsztok változatos morfológiai típusait különböztethetjük meg. Az északi országrészek - Köppen szerint CW éghajlati területek - részesülnek a legkevesebb, évi 1100-1200 mm csapadékban. A déli - Köppen szerint az állandóan nedves őserdő éghajlati területeket - a fokozottan érvényesülő monszunhatás következtében az északnál két-háromszorosan több esőmennyiség (4-5000 mm) öntözi évente. Mivel a karsztok fejlődésében a csapadékmennyiségnek van döntő szerepe, ez a tény szembetűnő módon érvényesül Thaiföld északi és déli karsztjainak eltérő arculatában, növénytakarójában és formakincsében.

A legnehezebb felkeresni a thai-burmai-laoszi hármashatár közelében az ópiumtermesztéséről hírhedt un. Aranyháromszög területén található karsztokat. A félnomad, égetéses-irtásos földművelést folytató hegyi törzsek, a

lahuk, lishuk, akhák a mai napig megőrizték hagyományos életformájukat. Falvaikba bambuszcsöveken vezetik be a településektől sokszor több kilométeres távolságban fakadó karsztforrások vizét. Észak-Thaiföldön a legjellemzőbb formák a száraz bambuszdzsungelekkel borított, vízfolyásokban szegény fennsíkok, a meredek, 70-80°-os lejtőszögű karszttornyok és a törtlejtőjű, alacsonyabb 35-45°-os lejtőszögű kúparsztok. A három formátípus a karsztfejlődés egy-egy stádiumát reprezentálja.

Nyugat-Thaiföldön a Kanchanaburi közelében levő szilur, devon és karbon korú mészkővonulatok elsősorban kiterjedt és javarészt feltáratlan barlangrendszereik miatt érdemelnek figyelmet. Dél-Thaiföldön két nemzeti park, a Khao Sam Roi Yot és a Phangnga Bay a tájképileg is lenyugözően szép felszíni formák gazdagságával csábítja a szakembereket és a turistákat Thaiföldre. A közelmúlt kutatásai során számos thaiföldi barlangban ősi sziklarajzok és falfestmények váltak ismertté, bizonyosságául Thaiföld neolitikumi kultúrája fejlettségének.

KISZELY GYÖRGY (32): MÁSZÁSOK AZ USA NEMZETI PARKJAIBAN, 1984

Lóczy terem: 1986. május 9

Hallgatóság: 66 fő, ebből 45 tag

MFT tag, műszerész. Eddigi kiemelkedőbb eredményei: Kaukázus Usba É-i, Elbrusz Ny-i csúcs (1981). Magas Tátra Weber csúcs decemberben szuperdirekt (1982). Spitzbergák (1983). Pamír Kommunizmus csúcs (1986).

Egy amerikai mászóismerős meghívására jutott tengerentúlra. Az USA és Kanada északi részén 12.000 km-es utat tettek meg, a mexikói határon lévő San Diego-ból a kanadai Jasper-ig.

Útközben több várost is megnéztek. A jelentősebbek: Las Vegas, Salt Lake City, Calgary, Vancouver, Seattle, Portland és San Francisco. A Nemzeti Parkok közül a Teton, Yellowstone, Glacier, Banff, Jasper, Yoho, Redwoods, Yosemite és Kings Canyon voltak rendkívül szépek.

Amerikai és cseh társakkal mászott. A sort a Teton N.P.-ban kezdte. Néhány napos trekking és néhány könnyű egyedül mászás után a Grand Teton Petzoldt Ridge útját sikerült teljesíteni. A következő mászás már Kanadában, a Mt. Athabasca normál útja volt. Ez egy havas, jeges mászás, a csúcson páratlan kilátással a columbial jégmezőkre. - A Bugaboo parkban egy kiadós nyári zivatar visszafordulásra kényszerítette a Bugaboo Spre megmászásából. Ez azonban jó bemelegítés volt, a fő cél a Yosemite park mászásaihoz. Ez utóbbiban másfél hetet töltött. A pihenő napokon a völgy oldalán lévő, egy-két kötélhosszas utakat próbálgatják a mászók, felkészülésül a nehezebbekre. Itt három szép utat sikerült megmászni. Ezek a Middle Cathedral keleti pillére, az El Capitan keleti pillére, és harmadikként a Yosemite vízesés falán lévő fantasztikus torony a Lost Arrow Spire kéménye. Mindhárom nagy élmény volt és további mászásokra ösztönző.

Visszafelé egy kimerítő gyalogtúra keretében 22 mérföldet tettek meg, és feljutottak a Mt. Whitney 4415 m-es csúcsára is.

...

LEÉL-ÖSSY SZABOLCS (26): 1) MÁSZÁSOK A Mt.KENYÁN, 1986

TOLDI GYÖRGY (30): 2) A GYÉMÁNT FOLYOSÓ JÉGÚTJA, 1986

Lóczy terem, 1986. október 3.

Hallgatóság: 84 fő, ebből 49 tag

L-Ő.Sz. MFT tag, okl. geológus, ELTE TTK Földtani Tanszékének ösztöndíjas gyakornoka. Barlangász és hegymászó. Részt vett a Józsefhegyi barlang felfedezésében (1984. április 2.). A Pamírban többek között a Korzsenyevszkaja (7105 m), Afrikában a Mt. Kenya és Kilimandzsáró csúcsain járt.

...

T.Gy. MFT tag, okl. agrármérnök, GMK-ban dolgozik. Hat év különbséggel járt az Elbrusz két csúcsán. A Magas Tátrában teljes hosszában megsejtelte a Karcsmar folyosót (1983). Következő évben az Első Magyar Sialpinista versenyen Wetzl Péterrel az első helyen végzett. Feljutott a Himalchuli nyugati csúcsára (7540 m).

...

1.)

A 15 fős csapat 1986. január 4-én indult a Swissair járatral Nairobibá. Nógrádi Mihály vezetésével a következők utaztak: Balaton Zoltán, Bangó Zoltán, Bohn István, Gráfel Károly, Hoffmann György, Kádas Sándor, Krafft Walter, Lacza György, Leél-Őssy Szabolcs, Pajor István, Szörényi Julia, Toldi György, Tóth Csaba és Tüdös Tibor. Január 7-én érkeztek a hegy lábánál lévő meteorológiai állomáshoz (3000 m). Az akklimatizációs túrák során feljutottak a Point Lenanara (4985 m) és felszerelést szállítottak a mászóutak kezdetéhez. Az időjárás kedvező volt. Itt az első évnegyedben van az egyik száraz évszak.

Az első kötélhármás január 11-én indult. Balaton, Leél-Őssy és Pajor másnap a IV-es nehézségű normál úton elérték a Kenya legmagasabb pontját, a Batian csúcsot (5199 m). A következő napok valamelyikén a csapat minden tagja feljutott a hegy két főcsúcsának egyikére. A Nelion csúcs 11 m-rel alacsonyabb.

A legkülönbözőbb túrákat tették, végül Nógrádi és Leél-Őssy egy hegy körüli körtúrával zárták az élménygyűjtést a Kenya körzetben.

2.)

Mindig azt hittem, hogy az egyenlítő Földünk legmelegebb sávja, és most kellemesen meglepett, hogy egész kenyai tartózkodásunk alatt nem szenvedtünk különösebben a melegtől. A hegyekben pedig kifejezetten kellemes volt a hőmérséklet.

Itthoni tájékozódásaink során, amikor kenyai utunkat tervezgettük Tóth Csabával, a Gyémánt folyosó (Diamond Couloir) (angol-francia szöszszetétel. Szerk.) megmászását tűztük ki elsődleges célul. Arra az esetre, ha még marad időnk ezen felül, a Jégablak (Ice Window) nevű utat választottuk.

Iain Alan kiváló hegymászó kalauzából vettük a következőket. A folyosó a Diamond gleccsert és a Darwin gleccsert függőlegesen köti össze. Első megmászása 1973-ban történt, két nap alatt. Ekkor a fal egyik kulcshelyét, a Head Wallt balról, a sziklákon kerülték meg. A Head Wall direkt megmászá-

sára először 1975-ben került sor. (Nem kisebb személyiségek hajtották végre, mint Y. Chouinard és M. Covington akkor, amikor már megvalósult a jégszerszámok "forradalma". A kalauz szerint az út VI-os nehézségű, és 6-8 órát igényel.)

A beszálláshoz a legközelebbi táborhely az ugynevezett Amerikai tábor. Ebben összefutottunk Iain Alannal, aki 1983-ban a Himalájában ugyanazt a hegyet ostromolta, amit mi 1985-ben, a Himalchulit. Ő határozottan állította, hogy a Gyémánt folyosó megmászására nem a januári, hanem június és október közötti időszak a legalkalmasabb. - Hát bizony ettől nem nőtt meg az önbizalmunk, pedig nem ártott volna. Akklimatizációs sétáink során majdnem körbejártuk a jégfolyosót, de egyetlen pontról nézve sem lett kevésbé meredek a két kulcshely. - Ezért azután úgy döntöttünk, hogy mászás előtti éjszakán, a Darwin gleccser tövében bivakolunk. Magunkkal visszük az alvóholminkat, és a mászás után a Nelion csúcson (5188 m) levő bivakházban, a Top Hut-ban alszunk. Ezt követően pedig a normál úton ereszkedünk le az Ausztria-házhoz, onnan pedig lesétálunk az Amerikai táborba.

Ez biztonsági program volt. Előnye, hogy bármely nem várt helyzetben, idővesztésen kívül, más kár nem érhet bennünket. Hátránya, hogy a súlyos hátizsák nagy erőnlétet kíván és nagyon lelassítja a mozgást. Mégis ennél maradtunk.

1986. január 10-én felmentünk a Ausztria-házhoz aludni, majd másnap reggel a 4970 m magas Point Lenana kilátóra sétáltunk fel, hogy akklimatizálódjunk. - Az Amerikai tábor 4300 m-es szintjét már egészen megszoktuk, amikor január 12-én délután felballagtunk a Darwin gleccserhez aludni. Az éjszaka felhők és alvás nélkül telt el. Hanyatt fekve néztem, hogyan vonul az Orion keresztül az égen és megkönnyebbültem, amikor már fel lehetett kelni.

Néhány perccel 7 előtt szálltunk be a folyosóba. Az első hosszt én másztam előre. Az útnak ez az első kulcshelye. Semmi bemelegítő lanka. In medias res! Ráadásul ebben a magasságban még "elég meleg" a jég. Szivacsos, emiatt a lépésekben nem nagyon mertem bízni, bikából, karból nyomtam, mi-

közben szegény Csaba kapkodta a fejét, ugyanis az összes lepattanó jég ráhullott. A következő három kötélhosszban volt idő bemelegedni. Ezek kevésbé voltak meredek. Csak néhol volt egy-egy pár méteres függőlegest közelítő felszökés.

Az ötödik hosszban ismét rajtam volt a sor, és ekkor 10 m után kimásztam egy kényelmes sziklára, ahol magamhoz vettem szerény tízóraitam. Csaba pár méterrel odébb ugyanezt tette. Ezen a helyen már biztonságban voltunk. A mászás nagy objektív veszélyessége ui. abból ered, hogy 10 óra után felmelegszik a Diamond-gleccser és a környező sziklák, így innen rendszeres kő- és jég hullás veszélyezteti a jégfolyosó Head Wall alatti szakaszait. A Head Wall-on és annak tövében már nyugodtan tartózkodhattunk, mert a nagy meredekség megvédi a mászót.

A tízórai után - újult erővel - Csaba, szemnek is szép, ügyes mászással végig a jégen kimászta a Head Wall direktet. Ezután már technikai nehézség nem volt, annál inkább erőnléti. Az 5000 m fölötti magasságban már nagyon nehezen vettük a levegőt. Ez a legkeservebb szakasz volt a Kődök kapujáig. Hét és negyed óra mászás után megkönnyebbülve rogytunk le a kövekre. Sikerült !!

Ide tartozik még, hogy utánunk a Balaton Zoltán-Nógrádi Mihály páros is megmászta ezt az utat, a miénkkel nagyrészt azonos útvonalon. - Krafft Walteréknek azonban kevesebb szerencséjük volt. Amikorra a mászást tervezték, mintegy 20 cm-es hó esett és a folyosó lavinaveszélyessé vált. - Tehát szerencse is kell a mászáshoz. Ez nekünk most volt, és tartott az Ice Window-ban is.

Lóczy terem, 1986. november 14.

Hallgatóság: 94 fő, ebből 53 tag

Az előadó geográfus, történész és jogász. Geográfusként a geomorfológia, főként a karsztmorfogenetikát foglalkoztatja. Történészként a magyar középkor érdekli. Az MFT jogtanácsosa, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat társelnöke.

Nyolc fő indult 1985. augusztus 5-én Ulan-Batorba repülön. Ezzel kezdődött a MTSZ Barlang Bizottságának két hónapos expedíciója. A vállalkozás fő célja a dél-kínai trópusi karsztvidék tanulmányozása volt. A főbb állomások: Peking, Nanking, Vuhsz, Szucsou, Sanghaj voltak. Innen a Tajvani szoroson keresztül Kantonba hajóztak. Ide már csak néhány száz kilométerre volt egyik úti-céljuk, a Dél-Kína trópusi karsztvidékének központjában fekvő Kujlin város. Ennek házai a karsztos sziklatornyok közé épültek. Bejárták e különös toronyok számos barlangját. Többükben sok évszázados kultikus domborművek és feliratok borítják a falakat. - A következő napokon a Li folyón hajóztak, majd kerékpáron járták be a környéket, nem tudva betelni a trópusi karszt csodáinak változatos szépségével. Felkeresték az idegenforgalom számára kiépített, így nekik szokatlan, színes fényekkel megvilágított Nádfurulya barlangot.

Tovább repültek Kunmingba, melynek környékén az ezerarcú, dél-kínai trópusi karszt újabb különlegességei, a Kőerdők világviszonylatban egyedülálló, korróziócsipkézte sziklatornyainak ezrei, valóban sűrű erdőként veszik körül az arra járókat.

Lhásza, majd a Himalája keresztezése következett alkalmi teherautóval. Katmandú volt a legtávolabbi pontja az útnak. Visszafelé Lhásza után Hszianban a terrakotta hadsereget tekintették meg, majd Mandzsurián át vonattal utaztak a Bajkal tóig. Innen repülővel haza.

Lóczy terem, 1986. december 12.
Hallgatóság: 69 fő, ebből 39 tag

Az előadó szakosztályunk alapító tagja, a Gödöllői Agrárregyetem docense, elektro-gépészmérnök.

* * *

Japán 365 000 km² területének 80-85 %-a hegy, és 580 db 2000 m-nél magasabb csúcsa van. Ezek közül 67 működő tűzhányó; vulkáni kőzet borít 75 400 km² területet, az ország 20 %-át. Legmagasabb csúcs a japánok szent hegye, a Fuji (3776 m). Ez is tűzhányó, 1707-ben tört ki utoljára. A magasabb hegységek közül a Honshu fősziget közepén, Tokiótól nyugatra terület a legmagasabb, a Csibu-Szingaku, amely mintegy 80 éve kapta a Japán Alpok elnevezést. Itt van Japán harmadik legmagasabb csúcsa, a Hodakadake (3180 m), és a második szent hegy, a Tateyama (3015 m). A hegység északnyugat-délkeleti irányban húzódó hármass vonulattól áll. A Shiroumadake (2933 m) csúccsal kezdődik a főgerinc, amely a Tateyama és Hodakadake csúcsokat magában foglalja, és a Norikura-dake 3026 m-es csúcsával végződik.

A Szovjetunió át Habarovszkig repülve, onnan Nahodkáig vonaton, majd Yokohamáig 2 1/2 napot hajózva értük el Japánt ketten 1985 augusztusában, és először japán barátaink kalauzolásával 1 hétig ismerkedtünk a Japán Alpokkal.

Eközben a japán életről is fogalmat alkottunk és az ottani szokások szerint éltünk, ami különösen színessé tette élményeinket. Tokióból a 245 km-es út a hegység szívébe 9 órát tartott autóval a telített és szűk utak miatt.

Támaszpontunkról több túrát téve, előbb a hegység vonulatai közti katlanban fekvő Takeyama város skanzenét néztük meg, majd többek között a hegység szívében lévő Kurobe gáthoz mentünk, ami kedvelt túra-célpont, ill. kiinduló hely. A gátat 1150 m magasságig autóval, onnan a hegység belsejében a lagútban haladó trolibusszal lehet megközelíteni. A gát 1100 m hosszú koro-

nájú, 240 m magasságú imponáló alkotás, amely a 3000-es csúcsok között hatalmas tavat hozott létre, hajócska közlekedéssel.

A továbbiakban újabb hegy belsejében haladó siklón, majd kabinos drótkötélpályán 2333 m-re, majd újabb alagúton 2550 m-re jutunk fel, ahonnan megmászható a Tateyama 3015 m-es csúcsa.

A hegységben igen nagy a turistaforgalom, de csak japánokkal találkoztunk.

A Japán Alpok után a Fuji környékére mentünk, majd a 240 km-es utazósebességű szuper-expresszel 6 óra alatt 1070 km-t téve meg, tenger alatti alagúton áthaladva a déli Kyu-shu szigetre utaztunk, ahol előbb Beppu város páratlanul szép fekvésében, és a kertjeiből mindenütt feltörő forró gőzökben gyönyörködve a város 16 működő gejzirét (elnevezésük jigoku=pokol), és az azok körül kialakított csodálatos parkokat és vízmedencéket nézhettük meg, valamint a Takazaki hegyet, ahol 2100 majomból álló populáció él szabadon. Ezután a sziget középső részének Nemzeti Parkjait, és azok hegyein völgyein keresztül a világ legnagyobb vulkáni kráterét, az Aso krátert kerestük fel. Ez a kráter 16-23 km átmérőjű, 80 km kerületű, 600 m magas peremmel körülvett mélyedés, melynek fenekén ma rizsföldek, néhány falu és egy város fekszenek. A kráternek kb. a közepén emelkedik a ma is aktív vulkán, melynek 5 csúcsa közül a Takadake (1592 m) a legmagasabb, a Nakodake pedig az állandóan aktív kráterű csúcs. A 600 m átmérőjű krátert, melyben 160 m mélyen fortyog a láva, meg lehet kerülni. Peremén a röpködő lapillik elleni védelműl betonbunkerek vannak. Környéke a kitörések lávamezőivel igen érdekes látvány.

A déli szigetről a főszigetre visszatérve, a nevezetes japán városok érdekes templomaival, festői várkastélyaival és a további természeti szépségekkel ismerkedtünk utunk második felében.

HAZAI UTAKON

Szakosztályunk 1986-ban meghirdetett útjainak összesítése:

8 gyalog

1 mászó

2 barlang

összesen 11 túra, 163 résztvevővel, átlag 13 fő

- Január 11. Mátyás-hegyi barlang
Vezető: ifj. Kalmár László (13 fő)
id. Kalmár László 75. születésnapja alkalmából az ünnepeltet indulás előtt a bejáratnál Dénes György dr. köszöntötte a Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat részéről, Sibalszky Zoltán dr. pedig az Óriások termében a volt BÉTE és a mostani MFT részéről. Ez után a vezetőhét és fél gyertyát gyűjtött az ünnepi tortán, melyből mindenki kapott egy-egy szeletet. Aki már járt e barlangban, értékelni tudja, mit jelent - kúszva és bujva - ide egy tortát bevinni.
- Január 19. Ságvári liget - János hegy - Makkos Mária (a friss hó eltakarta a jeget)
Vezető: Dezsényi János (11 fő)
- Február 22. Hűvösvölgy - Vöröskő - Apáti szikla - Pasarét
Vezető: Palla Gyula dr. (8 fő)
- Március 16. Dunabogdány - Kühlenberg forrás - József forrás - Tahitótfalu (igen nehéz terepviszonyok az olvadás miatt)
Vezető: Sibalszky Zoltán dr. (15 fő)
- Április 26. Pilisszentlászló - Visegrád
Vezető: Prinz Gyula dr. (21 fő)
- Május 10. Kétbukkfa nyereg - Ráróci hegy - Maróti gerinc - Pilismarót
Vezető: Funk János (4 fő)
- Május 18. MÁSZÓISKOLA, a Csabai tornyon
Vezető: Kunos Gábor (14 fő)
- Október 18. Pilisszentlászló - Apátkuti vgy. - a társaság egy része vissza Pilisszentlászlóra, a többiek le Visegrádra
Vezető: Horváth Magda dr. (19 fő)
- November 22. Nagykovácsi - Etető - Sziklafal - Budakeszi
Vezető: Palla Gyula dr. (27 fő)
- December 6. Jókai emlékszoba (Költő u.2.) - Makkos Mária - Budakeszi
Vezető: Dura Lajos (13 fő)
- December 13. SOLYMÁRI BARLANG
Vezető: Vastag László (18 fő)

BARÁTI HEGYMÁSZÓ KLUBOK

A BESZÁMOLÓK megjelenését anyagilag támogatták:

1985-ben

BELVÁROSI HEGYMÁSZÓ CLUB, vezetője Orbán Pál

BUDAI ALPIN CLUB, vezetője Zsák Lajos

EXCELSIOR GMK, vezetője Börcsök Péter

FERENCVÁROSI TERMÉSZETBARÁT SPORTKÖR, vezetője: Hoffmann György

MISKOLCI ALPIN CLUB, vezetője Szabó László

SOLO ALPIN GMK, ajánló Neidenbach Ákos

1986-ban

BELVÁROSI HEGYMÁSZÓ CLUB, vezetője Orbán Pál

BUDAI ALPIN CLUB, vezetője Zsák Lajos

FERENCVÁROSI TERMÉSZETBARÁT SPORTKÖR, vezetője Hoffmann György

"HEGYISPORT" CLUB(korábban OSC) vezetői Szabadka Péter és
Sárközy András

MISKOLCI ALPIN CLUB, vezetője Szabó László

SOLO ALPIN GMK, ajánló Neidenbach Ákos

A támogatást köszöni az MFT Hegymászó szakosztályal

ÜDVÖZLŐ LAPOK

Tagjaink útjairól az alábbi köszöntések érkeztek:

Sajnos sok a dátum nélküli lap !!!

1986.

I.21.	Töldi György, Tóth Csaba	Kenya
II.4.	Neidenbach Ákos	Magas Tauern
II.20.	Csíkos József	Ararát
II.	Szabó Gábor	Kis Fáttra
III.3.	Kunos Gábor, Schmatz Béla és felesége Éva	Fogarasi havasok
III.4.	Neidenbach Ákos	Fogarasi havasok
IV.5.	Kunos Gábor, Schmatz Béla és felesége Éva	Magas Táttra
IV.6.	Pogácsás György	Kanada
V.4.	Kunos Gábor	Magas Táttra
V.28.	Bottyányi Ferenc	Pozsony
VI.8.	Fekete Antal és húga Katalin	Árvaváralja
VI.	Kunos Gábor, Schmatz Béla és felesége Éva	Szász Svájc

VI.20.	Zakariás Zoltán	Nyugati Táttra
VI.23.	Puskás Elemér dr.	Beszkidek
VI.25.	Kovalik András és Béla, Melicher Sándor, Szabó Gábor	Dolomítok
VII.6.	Neidenbach Ákos	Sustenpass
VII.16.	Domján Kálmán és felesége Ildikó	Zermatt
VII.18.	Fekete Antal és húga Katalin	Máttra
VII.19.	Györi Jenő, Borlai Endre, Györe Zsuzsa, Nagy Erzsébet, Lábadi Zoltán	Petrozsény
VII.	Fekete Antal és húga Katalin	Bakony
VII.19.	Prinz Gyula dr., Zakariás Zoltán	Dachstein
VII.20.	Orbán Pál, Becsei Júlia, Flórián Gábor, Machovits László, Madary Sándor, Mészáros György, Orbán Pálné, Tamás István, Tompa László	Quito
VII.28.	Barcsay Kálmán, Neidenbach Ákos	Mölltal (Karintia)
VII.	Csíkos József, Vörös László	Mont Blanc
VII.	Csíkos József, Vörös László	Mont Blanc
VII.28.	Ozsváth Artila	Chamonix
VII.30.	Cseh György, Kiss Ferenc	Brno
VIII.5.	Martinovich Valér dr.	Magas Táttra
VIII.6.	Dura Lajos	Balaton
VIII.7.	Bolla Dezső dr.	Magas Táttra
VIII.9.	Adler-Rácz József és felesége Marianne	Gstaad
VIII.12.	Kiszely György	Pamír
VIII.14.	Mészáros János	Juli Alpok
VIII.14.	Farkass Alfréd	Magas Táttra
VIII.19.	Cseh György, Kiss Ferenc	Szozopol
VIII.	Vajna László	Dunakanyar
VIII.	Dura Lajos és felesége Margit	Bulgária
VIII.31.	Péterváry Gábor, Babcsán Gábor, Szendrő Szabolcs, Dékány Péter, Ozsváth Artila, Juhász Árpád dr., Halmos Péter, Halmos Erzsébet, Vörös László, Vörösné Zsohovszky Piroska, Szabó László, Csíkos József	Peru
IX.1.	Bársony Kinga, Györi Jenő, Nagy Erzsébet, Györe Zsuzsa	Juli Alpok
IX.1.	Fekete Antal és húga Katalin	Magas Táttra
IX.	Kádas Sándor dr.	Peru
IX.7.	Benke Magda, Siklós György	Óriás hegység
IX.	Toldi György, Kádas Sándor dr., Kiszely György, Nógrádi Mihály	Peru
IX.	Bobály István, Szilágyi Sándor dr.	Peru
IX.13.	Cseh György, Kiss Ferenc	Arad
IX.17.	Mészáros János	Karintia
IX.29.	Farkass Alfréd és felesége Klára	Dolomítok
IX.	Györi Jenő, Szabó Csaba, Nagy Zoltán	Alacsony Táttra
X.	Kunos Gábor, Schmatz Béla és felesége Éva	Magas Táttra
XII.20.	Cseh György, Kiss Ferenc	Magas Táttra

SZEMÉLYI DOLGOK

Szakosztályunk gyakorlata szerint a 70. életévüket betöltött tagok alkotják a NESZTOROK TESTÜLETÉT. Tisztelettel köszöntjük az új Nesztorokat és azokat, akik öttel osztható számot töltöttek be.

70 éves Csada Imre dr.
 Dezsényi János
 Farkass Alfréd
 Serényi Emma

75 éves Funk János
 Kalmár László
 Puskás Elemér dr.

80 éves Bucsek Henrik

OTSH ELISMERÉS

Az ORSZÁGOS TESTNEVELÉSI ÉS SPORTHIVATAL elnökhelyettese dr. Aján Tamás 1986. május 14-én meleg szavak kíséretében adta át az alábbiakat:

Sportérdemérem arany fokozat: Csíkó József és Vörös László a Himalchuli (7893 m) és Vörösné Zsohovszky Piroska a Lenin csúcs (7125 m) első magyar női hétezeres megmászásáért.

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának oklevelét és pénzjutalmat, kiváló társadalmi munkáért: Péterváry Gábornak.

Elnöki dicséző oklevelet és pénzjutalmat kapott: Babcsán Gábor, Fodor Tibor, Kertész Zoltán, Kovács István, Toldi György, Tolnai István és Tóth Csaba.

MTSz oklevelet és pénzjutalmat kapott: Frigyük Attila, Nagy Sándor dr., Ozsváth Attila és Tarjányi István

Örülünk, hogy megtört a jég, és legalább az 1985. évi teljesítményekért a hegymászás is OTSH elismerésben részesült. Bizunk benne, hogy nem utoljára.

A kiemelt nevek MFT tagok.

ÚJ TAGJAINK

Csáki-Maronyák Éva (30) (eddig boldogult férje, Csanádi Sándor révén volt tagunk)	iparművész, keramikus	1124 Furj u.32/b
Dénes Jánosné dr.(70) (Homoki Erzsébet)	textil technikus	1022 Fillér u.50/A
Cseh György (27)	raktáros	1157 Kórakás park 7.
Kiss Ferenc (28)	tanár	1154 Dessewffy u.127.
Kovács Márta (26)	keresk.főiskola	1027 Szász Károly u.1.
Kováts Loránt (73)	nyugdíjas	1114 Eszék u.18.
Leél-Óssy Szabolcs (26)	geológus	1122 Hajnóczy J.u.15,
Mészáros János (35)	villamosmérnök	1124 Thomán u.9/B
Móga János (30) (megújította tagságát)	földrajztanár	1188 Kölcsey u.51.

TENZING NORGAY
(1914-1986)

Amikor az Everest közelében, Nepál, Szolo Khumbu körzetében, a Tsza-csu nevű kis faluban, a 13 gyermekes serpa törzsi parasztcsalád 11-ik gyermekeként megszületett - sorsa már eldőlt.

Mint kisfiú sokszor rácsodálkozott a Csomolungma égisz éré, hófödte csúcsára, de álmodni sem merete, hogy három évtized múlva ott fenn fog állni.

Egyelőre élte a többi serpa gyerek életét. Iskolájuk nem volt, hiszen még irásuk sem létezett. Mezőgazdasági munkával, állatgondozással, valamint a család részére tüzelőanyag gyűjtéssel foglalkoztak már öt-hat éves korukban. Mikor tízéves múlt, már több száz jakból álló nyáját bízták rá. Nem tudta miért, de ha csak tehette a fűhatárig, 5000 méter fölé vitte őket. Innen csodálatos kilátás nyílt a Himalája hét- és nyolcezreire. Még nem tudato sodott benne, hogy a hegyek hívják őt, de érzelmileg egyre nőtt benne az irántuk érzett szeretet. :

Falujából néhány felnőtt már dolgozott teherhordóként expedíciókban. Beszéltek is erről a jó kereseti lehetőségről. Tizennyolc éves korában Dardzsilingbe költözött. Nem a jó kereseti lehetőség vonzotta, hanem a hegyek. Közlebb akart kerülni hozzájuk, de mivel expedíciókban még nem dolgozott, - mint tapasztalatlan fiataalt - nem szerződötték. Két évig ott tengődött, míg 1935-ben óriási szerencse érte. Szerződötték a Shipton vezette, ötödik angol Everest expedícióhoz. Az első útja máris a Csomolungma kísérlete volt. Azonban csak az északi átjáróig jutottak. Még ez év őszén Kabru, majd 1936-ban másodszer is az Everest kísérlet a Rutledge expedícióval.

A következő nagyobb vállalkozás ismét az angoloké 1938-ban, a hetedik az Everestre, Tilman vezetésével. Tenzing eddig már olyan hírnevet szerzett, hogy őt is meghívták. Ekkor még csak az északi oldalról kísérelhették meg a feljutást. Az állandóan hulló friss porhóban egy méternél is mélyebbre süllyedtek. Közvetlenül az Északi Átjáró alatt Tenzing, két angol és három serpa lavinába kerül, de az szerencséjükre megáll, és mind a hatan épségben ki tudják magukat ásni. A történetek ellenére eddig senki által el nem ért magasságra, közel 8300 méterre kuzdótték fel magukat, de a hó állandóan esett, megérkezett a monszun; vissza kellett fordulniok.

Angliába érkeve, Tilman javasolta a Himalája Klubnak alapítsanak "Tigris rendet" és "Tigris érmet", amit ennek az expedíciónak hét serpája kapna meg elsőként. Ez meg is történt. Később, rendkívüli teljesítményért, vagy magatartásért ezt többen megkapták.

Még ez év őszén egy Garval Himalája expedíció indult Osmaston vezetésével, kizárólag térképezésre. A csúcsokra nem mentek fel. A tél beálltaig voltak úton.

Az utolsó békeév - 1939 tavaszán - Tenzing a Hindukusban a Tirich Mir (7680 m) első megmászására indul Smeetonnal. Körülbelül 7500 méterig jutnak fel, de a kegyetlen hideg és a viharos szél miatt vissza kell fordulniok.

Ezután 1946-ig különféle alkalmi munkákat és turisták vezetését vállalja, hogy családja megélhetését biztosítsa. Közben - néhány bordatörés árán - megtanul síelni. A lassan, nehezen elért magasságból lefelé száguldani, eddig ismeretlen gyönyörűséget szerzett neki.

Tavasszal aztán ismét Garval. Ez még nagyobb öröm volt, de még korai. Ugyanúgy, mint a következő kettő a Karakórumban, ez sem érte el célját. Majd 1947 tavaszán jött Deumann fantasztikus elképzelésével. Hárman az Everestrel Ez kevés híján tragédiává változott. Deumann életét köszönhette Tenzingnek.

Ezután újból Garval a svájci Sutter expedícióval. A cél: néhány hat-hétezeres megmászatlan csúcs. Az első kiválasztott a Kedernath (6705 m) nehezen adta meg magát. Sutter és egy serpa kicsúszott. Sutternek nem esett baja, de a serpa lába eltört. A második kísérletnél Tenzing és négy svájci elérte a csúcsot. A következő a Satopanth volt (7575 m), melyet az északi falán keresztül másztak meg. Ennek a csúcsnak déli falán akart 1983-ban az első magyar Himalája expedíció három kötélegyüttese feljutni, de 6800 méterről lavinaveszély miatt vissza kellett fordulniok.

Tenzing 1948-49-ben helyi ismeretei alapján tudományos expedíciókat vezetett Tibetben és Nepálban, de 1950 tavaszán az eddig hét expedíció által hiába ostromolt Bandar Puncs-ra jutott fel elsőnek egy angollal és egy serpával. Még ebben az évben a Nanga Parbatot kísérelték meg három angollal, kik közül kettő örökre ott maradt. Tenzing nemcsak mint szirdar, hanem mint hegymászó, hihetetlen önfeláldozással igyekezett a keleti gerincen eltüntet Thornleyt és Cracet megtalálni és megmenteni, de hiába.

Az 1951. évi francia Nanda Devi expedíciónak is Tenzing volt a szirdarja. A 7820 méteres kettős csúcs keresztezése volt a cél. A közöttük lévő kb. 3

km-es éles gerinc hihetetlenül nehéz. Itt két kiváló hegymászó Duplat és Vignes eltűnt. A keleti csúcsra (második megmászás) feljutott mentők - Dubost és Tenzing - nem találták meg a két eltűntet.

Még egy útra indult Tenzing 1951-ben a svájci G. Frey-jel, aki igen jó európai hegymászó volt. Nem hegymászás, hanem inkább geográfiai céljaik voltak, de jónéhány kisebb megmászatlan csúcsra is feljutottak. Utolsóinak a kb. 5800 méteres Kang csúcsra indultak. Frey, aki hágóvas nélkül mászott kicsúszott, és kb. 300 métert esett. A morénán temették el.

Eljött az 1952-es év. Tenzing már 38 éves. Az utolsó három expedícióban öten haltak meg. Útjai a Csomolungmától egyre messzebb vitték. Úgy érezte megöregedett, de öregkorához hozzátartozik küldetésének teljesítése. Lelki válságba került. Hátha az istenek úgy akarják, hogy ne menjen oda, mert ott vészes végzet vár rá. De miért? Ő mindig tisztelte az isteneket, és szerette a hegyeket. Az Istenek Anyja várja őt és szeretettel fogadja, hiszen ő is fia neki. Tőle kapott erőt, bátorságot, szerencsét, és - amit a sahibok mondtak - "három tündőt". Ugyan ő küldte el húsz évre, hogy felkészülhessen addig, amikor hívni fogja.

Február elején elterjedt a híre egy svájci expedíciónak. Néhány nap múlva neki is megjött a meghívólevél, szirdarnak. Április 22-én már a Khumbu gleccseren, 5000 méteren megépítették alaptáborukat. Néhány nap múlva pedig már átjutottak azon a jégár hasadékon, amelyenél előző évben Shipton átmászhatatlannak tartva, visszafordult. Ettől felfelé - ezen a déli oldalon - még nem járt ember. Ez azt jelentette, hogy a felvezető utat megtalálni, megépíteni, biztosítani kellett. Ez hetekig tartott, de elsőnek értek fel a Déli Nyeregbe. Majd Lambert és ő a DK-i gerincen még soha el nem ért kb. 8500 m magasságig jutottak. De megjött a monszun, vissza kellett fordulniok. Ősszel még egyszer kísérleteztek, de az időjárás szokatlanul rossz volt, emiatt még a tavasszal elért magasságig sem jutottak. A menekülésszerű visszavonulás miatt nagymennyiségű élelmiszert és felszerelést hagytak fenn, amit a következő évben az angolok részben fel is tudtak használni.

Sajnos, ennél sokkal nagyobb veszteségük is volt. Három serpájukat lezuduló jégesés csak könnyebben sebesítette meg, de egyet a morénán eltemettek. Szomorúan váltak el a svájciaktól, akik igazi bajtársaik voltak. Nem sahibok és serpák, hanem egy közös cél elérésére szövetkezett emberek. Ha közülük csak egy is eléri a célt, tudja mindenki, hogy ez a közös erőfeszítés eredménye.

Az angolok világszerte ismert sikerében a svájciaknak is része volt. Ők találták meg azt az utat a jégesésen át, amelyen elérték a Déli Nyerget. Ezen áthaladva 1953. május 29-én Tenzing és Hillary elsőnek elérték a Mount Everest 8848 m-es csúcsát.

Erről Tenzing ezt mondta: Én egy boldog és szerencsés ember vagyok. Gyermekkorom óta volt egy álmom, amit egész életemben meg akartam valósítani. És ez sikerült!

Hazatérése diadalmenet volt. Már útközben megkapta Churchill táviratát, aki elismerését és szerencsekívánatait küldte. Katmanduban újságírók tucatjai várták. Itt a nepáli király fogadta és a legmagasabb kitüntetést, a "Nepáli csillag"-ot adományozta neki. Majd magánrepülőgépén vitette Tenzinget és családját Kalkuttába, innen Új Delhíbe, ahol óriási tömeg várta.

Még aznap este Pandit Nehru fogadta és közölte, hogy az indiai állam költségen családjával Londonba utazhat. Itt az expedíció minden angol tagjával és öt feleségével együtt bemutatták a királynőnek és az edinburghi hercegnek, majd ötórai teán vettek részt.

Londonból Svájcba repült feleségével és leányaival. Itt svájci barátaival megmászta a Jungfraut. Innen Chamonix-ba, majd vissza Dardzsillingbe. Itt már várta az amerikai National Geographic Societytől kapott Hubbard érem.

Az emberek nem egyformán viselkednek ugyanolyan körülmények között, az egyik megadja magát sorsának, a másik minden erejét összeszedve legyőzi azt. A fokozódó nehézségek, fokozzák erejüket! Akiben viszont valaminő hivatástudat él, azokat egy belső erő is sodorja, irányítja és erősíti mindaddig, amíg hivatásukat - éljenek bármilyen körülmények között - be nem töltötték.

Ezek élete távolról, testileg lelkileg kiegyensúlyozottnak látszik, hiszen életük sikeres, elérték azt, amit akartak. Csak ha közelebbről vizsgáljuk életútjukat, akkor látjuk, hogy sikerük mögött mennyi kín, szenvedés, sőt kudarc is rejtőzik.

Mindez jellemző Tenzing sorsára is. Körülményei igen változatosak voltak, de mindig a maga életét élte. A nehézségek nem törték meg, és később, a világraszóló siker és hírnév, a jólét és vagyon nem szédítették meg.

Saját életcélját, a Csomolungma csúcsát elérte, de nem a HEGY legyőzésével. Azt szerette és tisztelte. A csúcson hálaáldozatként cukorkácsomagot és kislánya színes ceruzáját helyezte be a hóba. Hálaadó imát mondott az Istennek és a Csomolungmának, megköszönve segítségüket és kérte tőlük ezt a lemenethez is.

Azt a kb. 100 000 főből álló nemzetiséget, amelyből származott és kiemelkedett - magához kellett fölemelnie. Most már volt erre lehetősége. A "Serpák Szövetség" megalakulásának kezdeményezője, majd elnöke is volt. Elsődleges célja a serpák érdekvédelme és szociális helyzetük javítása. De ezekkel együtt kulturális felemelésük, az analfabétizmus megszüntetése, iskolák létesítése is következett.

Majd a kormánynak javasolta egy vezetőképző iskola felállítását, hogy az idegenforgalom számára megfelelő szakképzett vezetőket tudjanak biztosítani. Ez mint "Himalájai Hegymászó Intézet" nyílt meg Dardzilingben 1954. november 4-én. Szakmai igazgatója Tenzing lett. Itt a vezetőkön és teherhordókon kívül magashegyi turistákat is oktatnak.

* * *

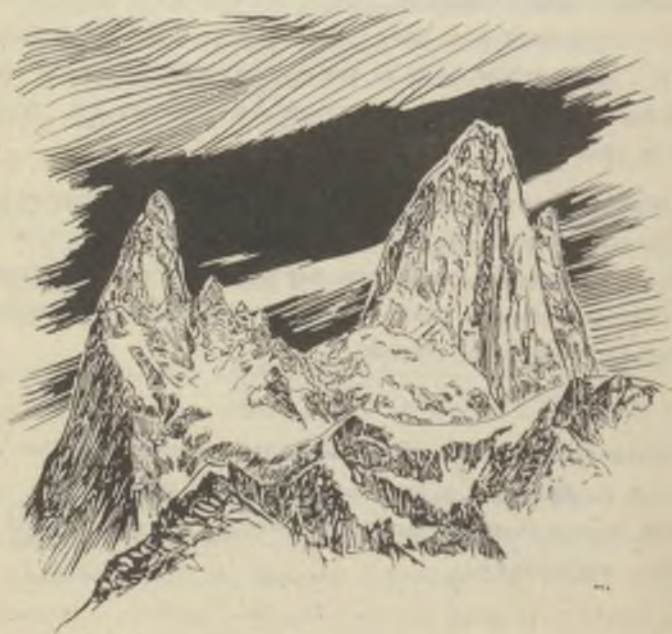
Tenzing beteljesítette hivatását. A Csomolungmáról visszajövet Nepálban az amerikai Life munkatársának J. Burke-nek nyilatkozott. Ennek utolsó mondata ez volt: Egyformáknak kell lennünk - Hillarynak, nekem, indiaiaknak, nepáliaknak - mindenkinek.

A mű, amelynek elvégzésére elhivatott, készen állt. Munkásságát, szenvedéseit siker koronázta. Amit alkotott, az nagyszerű volt. Sorsa talán ezért adta neki külön jutalomként azt, amit igen takarékosan szokott ajándékozni: A szép öregséget! Remek fizikumát, szellemi képességét haláláig megőrizte. Munkájából, életéből tudógyulladás ragadta ki. Szenvedés nélkül távozott 1986. május 9-én.

Radzsib Gandhi miniszterelnök mondott felette gyászbeszédet. Ebben kiemelte emberi nagyságát, bátorságát, embertársai iránt érzett szeretetét és az ebből fakadó önfeláldozó segítőkészségét.

"Erényei mindnyájunknak azt sugalmazzák, hogy ezekben kövessük, de különösen India ifjusága kövesse és tekintse őt példaképnek."

(Bucsek Henrik)

Karlócai János dr.
(1920-1976)

Tíz éve annak, hogy a Kaukázusban a Nagy Kogutaj (3815 m) csúcsa alatt kicsúszott és ezt nem élte túl. A hegyek szeretetét és tiszteletét a BETE-ben kezdte, melynek később alelnöke lett. Azután az egyesületet megszűntették (1947) és tíz évi hontalanság következett. Az, hogy az egyetemi turisztaság szelleme tovább élhetett, az ő munkájának érdeme. Létrehozta ugyanis a Magyar Földrajzi Társaság Hegymászó szakosztályát és vezette azt 19 éven keresztül.

Siegmeth Károly
(1845-1912)

Hetvenöt évvel ezelőtt hunyt el, 67 éves korában, a Magyarországi Kárpát Egyesület egyik jeles embere, Munkácson temették el. Morvaországban született. Mérnöki tanulmányait Bécsben, Zürichben és Münchenben végezte. Itt is szerzett gépészmérnöki diplomát, majd ebből a városból nősült is. Nem volt magyar, de azzá lett, nemcsak azért, mert megkapta a magyar állampolgárságot, de érzelmileg is. Mindig a vasút mérnöke volt. Előbb a tiszavidéki vasútnál, majd Sátoraljujhelyen, Debrecenben állomásozott. Végül mint a MÁV igazgatóhelyettese dolgozott Budapesten. Innen vonult nyugdíjba és költözött Munkácsra.

Siegmeth mindig híve volt a magyar turistaságnak, a Magas Tátrának. Az MKE tiszteleti tagja és a Keleti Kárpátok osztályának ügyvivő alelnöke volt. Ennek az osztálynak megalapításában is tevékeny része volt. Fáradhatatlanul munkálkodott e vidék feltárásán. Tollal és kirándulásokkal tette azt ismertté.

Érdekelte az Aggteleki barlang is. Ő mérette fel először. Majd a Vörösvízi bejáratot létesítette, és a bejárat mellé védkunyhót emeltetett. - Mint jeles geográfus számtalan könyvet írt. A nevezetesebbek: A Máramarosi útvázlatok, Az Aggteleki barlang, Magas Tátra és még sok más. - Amikor megalakult a Magyarhoni Földtani Társulaton belül a Barlang bizottság, ő lett az elnöke és motorja. Érdemeiért a párizsi "Société de speleologie" levelező tagjának választotta, és a király 1883-ban a Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntette ki.

HÍREK

A MONT BLANC első megmászásának 200 éves évfordulója volt 1986. augusztus 8.-án. A HEGYMÁSZÓ 1986/2 száma részletesen emlékezik meg az eseményről. Többek között - felhívásra, írásos adatközlés alapján - összeállította annak a 72 magyarnak a jegyzékét, akik az elmúlt 16 év alatt a csúcson jártak, dátum és útvonal megjelöléssel. Tudjuk, hogy csak az élők- és azok sem mind - adtak életjelt. Mégis a szám szép, és belőlük 32 MFT tag.

* * *

A K 2 első megmászása 1954 nyarán az olaszok érdeme. Azóta 12 halálos áldozata volt a hegynek, amely szám 1986-ban megkétszereződött... Bár a Mount Everest földünk legmagasabb csúcsa (8848 m), a K 2 - mely magasságra a második helyen áll (8611 m) - technikailag a nehezebb.

Az 1986-ban elpusztult hegymászók nevét és országát az alábbiakban adjuk, mert illő, hogy legalább így emlékezzünk meg róluk:

John Smolich USA, Alan Pennington USA, Maurice Barrard és felesége Lilian Franciaország, mind a négyen júniusban. Tadeusz Piotrowski Lengyelország, Renato Casarotto Olaszország, júliusban. A következő hat fő pedig mind augusztusban: Wojciech Wroz Lengyelország, Julie Tullis Anglia, Alan Rouse Anglia, Hannes Wieser Ausztria, Dobrosława Miodowicz-Wolf Lengyelország, Alfred Imitzer Ausztria.

* * *

A VYSOKÉ TATRY folyóirat 1986-ban töltötte be 25. megjelenési évét. Dicséretes, hogy a decemberi 6. számban magyar nyelvű összefoglalót is közöl. Kezdetben negyedévenként jelent meg 5000 példányban. Ma kéthavonként 17000 példányban.

* * *

ÍGY ÉLNI JÓ

Ezzel a címmel jelent meg az Élet és Irodalomban 1986. május 16-án Hidvégi Máté - Greskovits Dávid - Bozsik Péter - Greskovits János írása, az egy évvel korábban elveszett két jóbarát emlékére. Csanádi Sándor és Greskovits Péter ugyanis 1985. május 16-án a Himalchuli oldalában mintegy 7000 m-es magasságban eltűntek egy hóviharban.

CSORBA TÓ 1879

E címen az 1981 évi Beszámoló 49. oldalán adunk ismertetést Barabás Miklós képéről.

Örömmel adunk hírt egy 1879-ben készült újabb Csorba tó festményről.

A művész leánya Barabás Ilona 34 éves korában, mint Szegedi Maszák Hugóné festette a Csorba tavat és környékét bemutató képet. Feltehetően édesapjával egyidőben járt ott, akinek tanítványa is volt. A tó varázsa őt is megfogta.

A kép a Magyar Tudományos Akadémia (V. Roosevelt tér 9.) első emeleti kis terem (itt tartják a kandidátusi védéseket) előterében látható.

HAGYOMÁNYÁPOLÁS

75 ÉVE ÍRTA A TURISTASÁG ÉS ALPINIZMUS (T. és A.)

1910. július 15-én jelent meg a folyóirat első száma. Most a második évfolyamot ismertetjük, melynek bekötött példányát 1912. nov. 13-án adta át Komarnicki Gyulának Serényi Jenő és Vigyázó János. A közöttük fennálló baráti kapcsolat miatt a dedikálás csak keresztnévvel történt.

A I. év.

Gyulának.

912. IX. 13.

*Jolancsi
Jenő*

Gyula bátyánk halála után néhány évfolyamot megvett Neidenbach Ákos. Ebből a példányból adjuk az ismertetést. Itt elsősorban a Figyelőből, Irodalmi ismertetésből és a Hivatalos részből vettünk adatokat, hogy képet alkossunk arról, mi is volt 75 évvel ezelőtt a hegyi életben. Ezuttal is közöljük az évfolyam tartalomjegyzékét.

1911. júliusi számból

A Magyar Turista Egyesület (MTE) Punkösdkor tartotta Vándorgyűlését 40 budapesti tag részvételével Nagyváradon, a Városháza dísztermében. Az ülés dr. Thirring Gusztáv elnöki megnyitójával kezdődött. Többek között, - dr. Prinz Gyula tartott előadást ázsiai útjáról (30. o.)

1911. augusztusi számból

Elkészült a tátrai transversalis villamosvasút pályatestje Tátralomnictól Széplakig. (31.o.)

A Téry mh. a mai egyszárnyú ablakok helyett, kettős ablakokat kap. Ezen kívül külső nyílászárnyakat fából, hogy az időjárás változást ne lehessen bent annyira érezni. Az egyetemi szoba fala - amit kivert a penész - para-fa burkolatot kap. A tetőzet és a fűtés is korszerűsítve lesz. (32.o.)

1911. augusztusi számból

A Magyarországi Kárpát Egyesület (MKE) augusztus 6-án tartotta 38. közgyűlését Tátrafüreden, mely mozgalmas és reményt keltő volt. Az egyesület szakított azzal az eddigi szokásával, hogy a mindenkori szepesi főispánt választja meg elnökének, aki hivatali elfoglaltsága miatt csak keveset tudott az MKE ügyével foglalkozni. Az új elnök gr. Teleki Sándor, akinek életét betölti a Tátrakultusz. (57.o.)

* * *

Miss Annie Peck megmászta a Huascarant és 7300 m magasnak találta. Miss Bullok Workman - aki Budapesten is tartott előadást - a Karakorumban majdnem ilyen magasságot ért el. Nem tudott belenyugodni abba, hogy valaki megdöntse rekordját, és expedíciót szervezett Dél-Amerikába, mely pontos mérésekkel megállapította, hogy a Huascaran "csak" 6763 m magas. Az expedíció 63.000 frank költséget jelentett. Viszont a hölgy bebizonyította, hogy még mindig ő a női mászók között a csúcstartó. (60.o.)

* * *

A Poprádi tavi és Sziléziai ház telefonvezeték nyomvonalának bejárása július 27 és 28-án volt. A Szilézia ház telefonja előreláthatólag Szt. Istvánra üzemel. További 10-12 nap múlva a Poprádi házé is. (61.o.)

A Turisták Lapja új főszerkesztőt kapott. Zilahi György lemondása folytán, Déry József vette át a lap ügyeinek intézését. Az MTE volt titkára, főtítkára, kivette a részét a Magas Tátra feltárásiában is. Ő volt a róla elnevezett

Déry csúcs első megmászója is 1896. július 11-én. A Földrajzi Közlemények munkatársa. Írt írt kedvenc gondolatáról, állítsák fel a Bolyai obszervatóriumot a Nagyszalóki csúcson. (61.o.)

1911 szeptemberi számból

A Budapesti Egyetemi Turista Egyesület (BETE) összejöveteleit - amíg a szép idő tart - továbbra is az Erzsébethid-kávéházban (Döbrentey tér) tartja meg, minden szerdán és pénteken este 6-8 óra között. (89.o.)

* * *

Amilyen szépen indult a hegymászó élet a Magas Tátrában a nyár elején, úgy is folytatódott. Erre büszkék lehetnek a magyarok, mert úgy értékre, mint mennyiségre felülmúltuk a lengyeleket, s végre joggal magunknak vallhatjuk a Magas Tátra csúcsait. (Túra felsorolás) (91.o.)

Megjelent: Dr. Thirring Gusztáv: Sopron és a magyar Alpok c. útikalauza, a Dunántúli Turista Egyesület Sopron kiadásában, 1911. A város és közvetlen környékén kívül a kalauz felöleli a dunántúli hegységeket, a Lajta folyótól kezdve dél felé a Pinka völgyig. Nyugat felé sem a politikai határt, hanem a természetes földrajzi határokat követi. Így tartalmazza a Lajta-, Rozália-, Lánzséri és Borostyánkői hegységeket, ezeknek nyugati, már Ausztriába eső részével együtt. Az egész területet Magyar Alpok elnevezés alá foglalja. (92.o.)

Lapzárta minden hónap 5-én. (94.o.) (És a szám még ugyanabban a hónapban megjelenik. Ma szinte hihetetlen, hogy a nagy fejlődésben mennyire elmaradtunk... Szerkesztés)

1911. október TÁTRA szám

dr. Komarnicki Román, Teleki Sándor gróf (MKE elnöke), dr. Serényi Jenő, dr. Horváth Ödön, ifj. Kregczy Tibold, Hefty Gyula Andor, dr. Komarnicki Gyula, Grósz Alfréd írásai (95-146. oldalak)

* * *

Tátrai esetek, gyűjtötte Grósz Alfréd. (részletek) A turistahumor, az alpin-zoologia több családba osztja a hegyvidékek vándorait. Itt csak egy különös típusnak akarom képét adni. Ez ugyan nem sorolható a gerincesek, azaz a sziklamászók rendjébe, de annak adja ki magát. Menedékházakban, terített asztal mellett tartózkodik a legszívesebben. A boros flaskó mögül, alulról kíséri figyelemmel mások erőfeszítését. De hallanád csak, amint a gyanutlan hallgatóságnak népszerű előadást tart a hegymászás mibenállásáról és szabályairól. Nagyon mulattató és nem túlságosan ritka fajta. Némileg kártékony és ezért a hegyek gondos gazdái üldözik is. Biztos felismerésének jele, hogy élményeinek elbeszélése előtt figyelmesen körülkémiel, nincsen-e közelében valamilyen megrögzött hegymászó. Ha van, akkor a mondókáját valamilyen ürügy felhozásával máskorra igyekszik halasztani. De ha azt hiszi hogy nincs, akkor elkezd csúcsostromló nimbuszra dolgozni, miközben adja a tizenkétpróbás vén zergét, előrukkol a maga fényes bravúrjaival.

"Reggel - beszélte el - gyorsmenetben fölloholtam vezetőmmel kettesben a Felkai tóhoz, elsiettünk a Sziléziai ház mellett, úgy hogy még d.e. fölértünk a Kis-Viszokára. Ott a csúcson lévő kis vendéglőben jól beebédeltünk, aztán sebesen folytattuk a mászást a Nagy-Viszokára. Valami rémes volt. Sokszor már azt hittem, hogy no most szervusz világ. Csak a vezetőm kötelén rúgkapálóztam, míg végre nagy nehezen, de szerencsésen feljutottunk a csúcsra. Az idő előrehaladottsága miatt kénytelenek voltunk azonnal megkezdeni a visszavonulást. Bekötött szemmel bocsátott le a vezető a kötelével. Késő este értünk vissza a Sziléziai házba és mert a borzasztó ijedelmek és a szokatlan karmunka erőimet kimerítették, nem telepedtem a többi turista mellé, hanem fölhozattam a vicsorámat az emeletre és ott lakmároztam." Tovább nem folytathatta, mert G.L. hegymászó ismerősöm hozzá hajlott és jóakaratólag a fülébe súgta: Bocsásson meg uram, de ez már túl sok volt! Hol van egymástól a Kis és Nagy-Viszoka! És a vendéglő a leghegyiben, - a sziléziai házon pedig hol az emelet? (Valamikor fsz-es volt. Szerkesztés) (144.o.)

A Budapesti Egyetemi Turista Egyesület (BETE) október 8-án tartotta vándorgyűlését a Szádelői völgyben. Megjelent 33 fő. Zöme Budapestről érkezett, de csatlakoztak tagok Miskolcraól, Késmárkraól és Kassáraól is. (147.o.) 43

1911. novemberi számból

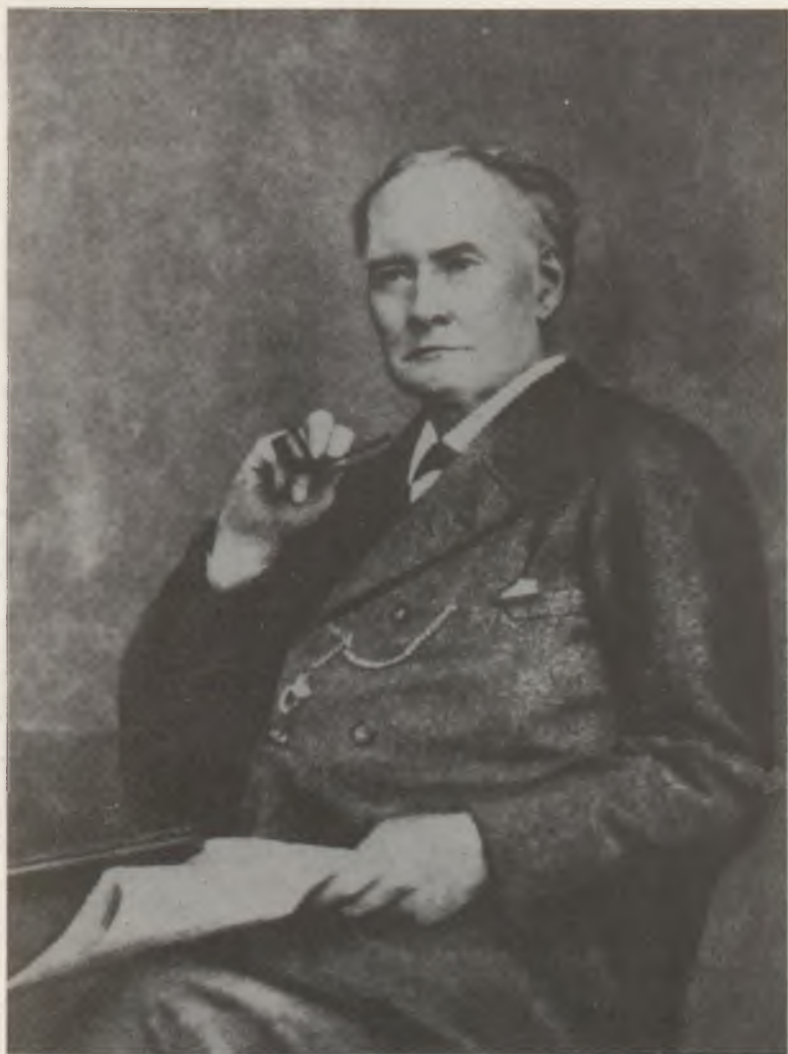
A folyóirat elején Jankovics Marcell dr. emlékezik meg Whymper Edward-ról. "Szeptember 16-án Chamonixban meghalt a hegymászás atyamestere, a Matterhorn első megmászója, a Cordilleras de les Andes, Grönland, az észak-amerikai hegységek kutatója, az alpinizmus irodalmának ragyogó tollú Tacitusa." Így kezdődika méltatás. Majd a negyedik oldalról néhány mondat. "Az öregedő Whymper még egyszer ragadott jégcsákányt, hogy új utakat, új világokat mutasson a nyomdokaiba lépő ifjú nemzedéknek. 1901-ben 61 éves korában, két st. niklasi vezetővel útra kelt az észak-amerikai Rocky Mountains sziklabirodalmába és 36 új ormot foglalt el, melyeket előtte nem érintett emberi láb." (153.o.)

A Matterhorn első megmászásának történetéből. (Szemelvények E. Whymper "Scrambles amongst the Alps in the years 1860-1869" c. munkájából. Első kísérletem a Matterhornra. (157.o.)

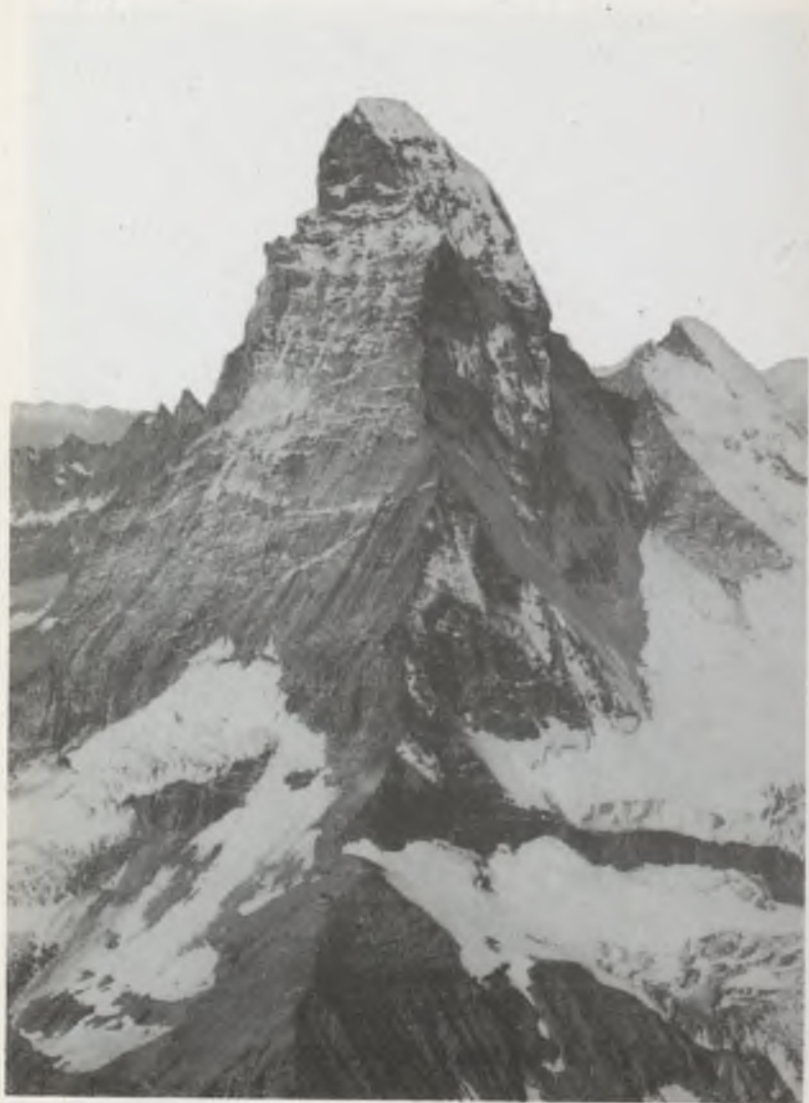
Vándorgyűlési kirándulások c. Horn K. Lajos adott visszapillantást. 1904-ben Dobogókőn első alkalommal gyűlt össze az akkor még kicsiny csapat. A rákövetkező év Salgó és Somoskő váraiban talált bennünket, 1906-ban a Mát-ra bukkfedte bércei látták nagyszámú gárdánkat, 1907-ben az Ajnácskői vár környéke került sorra, 1908 őszén a Velencei tó nádasait volt alkalmunk megismerhetni, 1909 október viharai az erősen háborgó Balatonon értek bennünket, 1910-ben a Vág völgyében, a Szulyói várban gyűltünk össze, míg 1911-ben a Szádelői völgyben. (173. o.)

1911. decemberi számból

Bevezető cikk, Jankovics Marcell könyve: Az Alpések. A megjelent könyvet dr. Komarnicki Román méltatta. (185.o.)

EDWARD WHYMPER

MATTERHORN

Elger (3975 m) Mutatvány az Alpések c. munkából, Jankovics Marcelltől
(193. o.)

A Kleine Zinne négy útját egy napon járták be 1911. szeptember 5-én Paul Preusz és Paul Relly bécsi hegymászók. (218. o.)

1912. január HAVAS SZÁM I.

Serényi Jenő dr. két cikket is írt. A másodikban foglalkozik az ausztriai Lilienfeldben élő Matthias Zdarskyval, aki hat évi kísérlet és kiforrott technika után 1896-ban lépett a porondra és megtámadta a norvég síiskola híveit. Zdarsky rendszere szigorúan ragaszkodik még a legképzettebb sífutóknál is a bottechnikához, ellentétben a norvég iskolával, mely a botnélküli futásban látja az elérendő tökéletességet. (237. o.)

1912. február HAVAS SZÁM II.

Nemzetközi síverseny volt Tátraszéplakon, amit Baján Arthur nyert meg. Ugróeredménye 20 m. Tiszteletére a Szózatot játszották. Ő lett Magyarországon 1912 évi síbajnoka. A 3. helyen is magyar végzett Kaczander Ernő személyében. Mindketten a BETE tagjai, Zürichben végezték a műgyetemet. (284. o.)

Guhr Mihály tátraszéplaki orvos a BETE alapító tagja lett. (288. o.)

Neumann Szigfrid jeles tátrai festő és Boruth Andor február 20-tól sítanfolyamot tartanak Tátraszéplakon norvég stílusban. (291. o.)

Az Aggteleki barlangot 1911-ben 1160 belföldi, valamint 31 osztrák, 24 német és 9 amerikai turista kereste fel. (292. o.)

A Fehértavi csúcs új útja. A Magyar Turista Egyesület Tátra Osztálya a Zöldtavi háztól ösvényt épített ki a csúcsra. Így ennek a kilátópontnak a felkeresése is a sétatutak közé került. (292. o.)

1912. márciusi számból

A Természetbarátok Turista Egyesülete (TTE) 1910. januárjában alakult. Két évvel később 1912 januárjában megjelent lapjuk első száma. Ára 20 fillér. (316.o.)

* * *

A Sziléziai házat az MKE Sziléziai Osztálya hozta létre, melynek tagjai németek, székhelyük Breslau (magyarul Boroszló). Ma Wroclaw néven Lengyelországhoz tartozik. XXXIII. Beszámolójukat ismerteti a szám. (320. o.)

1912. áprilisi számból

A Magyar Földrajzi Társaság Budapesten március 7-én a régi országházban tartotta 40. közgyűlését. Lóczy Lajos elnök utalt arra, hogy a Társaság hármaskor ünnepet ül. Először fennállásának 40. évfordulóját, másodsor Nesztorának Vámbéry Árminnak 80. születésnapját, harmadszor, hogy jelen közgyűlés elnöki megnyitóját, épp úgy, mint az elsőét, Vámbéry fogja tartani. A végén gr. Teleki Pál főtitkár éves jelentését olvasta fel. (Teleki főtitkári teendőit miniszter korában is ellátta. (Szerk.) (352.o.)

* * *

Liptóvármegyei Múzeum Egyesület alakult Rózsahegy központtal (ma Ruzomberok) 5 alapító, 232 rendes és 10 pártoló taggal. (352.o.)

1912. májusi számból

Siegmetth Károly elhunyt alkalmából Marcsek Andor írt méltatást. (365.o.)

* * *

A Vastagtorony (2096 m) című írását így kezdi dr. Komarnicki Gyula: "Szereitek egyedül járni a hegyekben. Mikor minden pillanat, minden lépés felett kedvem szerint rendelkezhetem, mikor teljesen magamra utalva törtetek a magaslatokra és körülöttem semmi sem zavarja a hegyek nyugalmát. Ilyenkor hatnak rám a legmélyebben a hegyvilág szépségei, ilyenkor vagyok legjobban tudatában a hegyi élet komolyságának, mely megkívánja, hogy a győ-

nyörűségek élvezetének közepette is folyton résen legyünk, nehogy a mindenütt leselkedő veszélyek a boldogságból romlásba sodorjanak." (367.o.)

1912. júniusi számból

A Budapesti Egyetemi Turista Egyesület (BETE) április 26-án tartott választmányi ülése az olympiai alpin-érem ügyében a következő határozatot hozta: A választmány kimondja, hogy az alpinizmus eszméjével egyáltalában nem tartja összeférhetőnek a sportszerű vetélkedést, a versengést és egyes bármily kiváló alpintettnek díjjal való jutalmazását. Ezért helyteleníti a stockholmi olympiai játékok alkalmával az 1908-1911. években legkiválóbb alpintettnek aranyéremmel való jutalmazására kifirt pályázatot. Ezt kivihetetlennek tartja, és sajnálná, ha akadna a magyar hegymászók közül, aki ez éremért pályázna. (417.o.)

A BETE május 16-án tartotta jubiláris kirándulását Dobogókőre. Húsz évvel ezelőtt 1892-ben itt alakult meg a Magyar Turista Egyesület Egyetemi Osztálya. Testet öltött tehát az egyetemi szervezett turistaság gondolata. (1942. májusában ugyanennek a gondolatnak fél évszázados megünneplése volt Dobogókőn, Szerkesztés) (417.o.)

Az MKE XXXIX. évkönyvében dr. Serényi Jenő összeállításából örvendve alapíthatjuk meg, hogy 1911-ben a Tátra 75 új útjából 50-et magyarok teljesítettek. (419.o.)

A Deutscher und Österreichischer Alpenverein, tagjainak száma, szervezete, és egyesületi munkássága tekintetében első helyen áll a világ összes hegyi egyesülete között. Néhány adat: 1912. február 1-én 403 osztályban 93.473 tagja volt, mégpedig 261 osztály 66.995 taggál Németországban, 140 osztály 26.390 taggal Ausztriában, 2 osztály 88 taggal Külföldön. (423.o.)

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA EGYESÜLET, BUDAPESTI (BUDAI) TORNÁEGYESÜLET TURISTA ORSZÁGOS BUDAPESTI (BUDAI) TORNÁEGYESÜLET, MAGYARORSZÁGI KÁRPÁT EGYESÜLET, MECEK EGYESÜLET ÉS A BELMECBÁNYAI FŐISKOLAI ATLETIKAI KLUB TURISTA SZAK-ORSZÁGOS BUDAPESTI (BUDAI) TORNÁEGYESÜLET HÍVATALOS LAPJA

II. ÉVFOLYAM
1911—12.

Dr. KOMARNICKI GYULA és Dr. SERÉNYI JENŐ

főmunkatársak közreműködésével szerkesztette

Dr. VIGYÁZÓ JÁNOS

KIADTA:

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA EGYESÜLET

IFJ. KELLNER ERNŐ KÖNYVNYOMDÁJA
Budapest, V., Cséky-utca 10.

TARTALOM.

Önálló cikkek a munkatársak névsorában.

		Oldal
<i>Csermák Mátyás:</i>	A Pop Ivan	4 képpel 210
<i>Dr. Dalmady Zoltán:</i>	Virágszedés a Magas Tátrában	6 " 201
<i>Déry József:</i>	A mátrai Kiskő	7 " 48
<i>Dobrovics József:</i>	Erdélyben	8 " 332
<i>Gráf Samu:</i>	Rozália	8 " 82
<i>Grósz Alfréd:</i>	Tátrai esetek	1 " 144
<i>Harsányi Kálmán:</i>	Az aggteleki barlangban (költ.)	" 341
<i>Hefly Gy. Andor:</i>	A hóról	7 " 244
	Apróságok a Magas Tátrából.	1 " 312
	Látogatás a tátrafestő otthonában	1 " 131
<i>Horn K. Lajos:</i>	Vándorgyűlési kirándulások	7 " 173
<i>Dr. Horváth Ódön:</i>	Várad Antal: „A Tátra regéje“	2 " 119
<i>Dr. Institoris Endre:</i>	Egy nap a dalmát tengeren	1 " 346
<i>Dr. Jankovics Marcell:</i>	Arolla hegyei közt (Mont Col- lon, Aiguille de la Za, Mont Blanc de Seilon, Petite Dent de Veisivi)	10 " 1, 33
	Eiger	7 " 193
	Whymper Edward.	1 " 153
<i>Dr. Jordán Oszkár:</i>	A Cimone della Pala traverszá- lása	5 " 353
<i>Kiss József:</i>	A Steinernes Meerén keresztül	4 " 77
<i>Dr. Komarnicki Gyula:</i>	A Kriván	6 " 134
	Apróságok a Tátrából: Vastag- torony, Vaskapuhócsúcs, Ro- vinki-szarvak, Osztra és Krátka	9 " 367, 395
<i>Dr. Komarnicki Roman:</i>	A Kopkiról a Tátracsúcsra	6 " 12
	A Tátra	5 " 95
	Jankovics Marcell könyve: „Az Alpések“	5 " 185

Fenti cikkíró munkatársainkon kívül amatőr fényképfelvételeket, rajzokat, hivatalos tudósításokat, irodalmi ismertetéseket, apróságokat a következők szolgáltattak II. évfolyamunkhoz:

Apáthi Vilmos, Baján Arthur, Barcza Ferenc, Barcza Imre, dr. Bárcsy István, Dr. Bokor Emil, Dr. Bruckner Győző, Csepcsányi Tibor, Czerwinski W., Dr. Dalmady Zoltánné, Delmár Walter, Farkas Jenő, Felix Aladár, Forcher Gisi, Dr. Győrffy István, Hajts Béla, Hatvan Ferenc, Hensch Aladár, Holmes Alfred, Dr. Hruby Ede, Hybner K., Janny László, Jaross Pál, Karlovics M., Dr. Kálmán Ernő, Kernstock Béla, Kienast Ferenc, Kintzig Ferenc, Kisfaludy Árpád, Klemensiewicz Z., Kordys Roman, Laufer István, Dr. Lóczy Lajos, Luther J. Carl, Maurer Endre, Moiret Gusztáv, Nagy Géza, Ngáry László, Pásstor Mihály, Petrik Lajos, Plökl Antal, Schmidt Brunó, Schmidt Nándor, Schúrger Sándor, Dr. Serényi Antal, Dr. Siegmeth Lajos, Simkó Gusztáv, Dr. Smaal József, Dr. Ssemethy Károly, Sücs Endre, Tárnohy László, Teschler László, Dr. Tóth István, Vörös Sándor, Wehrli A. G., Wihnaek Hilda.

Hivatalos rész.

	Oldal
Budapesti Egyetemi Turista Egyesület 25, 57, 89, 147, 179, 214, 252, 287, 288, 315, 374,	417, 418
Budapesti (Budai) Torna Egylet Turista Osztálya	25, 57, 89, 315, 378, 418
Dunántúli Turista Egyesület	26, 58, 179, 253, 376, 377
Egyesületközi értékelés	288
Magyarországi Kárpátgyógyászati központja	25, 26, 56, 146, 252, 253, 288, 314, 376
" "	146, 180
" "	25, 58, 90
Magyar SI Klub	58, 147
Mecsek Egyesület	26, 90, 252, 314, 377
Selmecbányai Főiskolai Atletikai Klub Turista Szakosztálya	376
Sportkedvelők Köre Turista Osztálya	58, 90

Irodalmi ismertetés.

Évkönyvek.

A Magyarországi Kárpátgyógyászati Egyesület Évkönyve XXXIX. (1912.)	418
Bericht der Sektion Schlesien des U. K. V.	27, 320
Dunántúli Turista Egyesület Évkönyve	378
Jahrbuch des Schweizer Alpenklub XLVI. (1910.)	214
Jahrbuch des Ski Club Salzburg	317
Jahrbuch des Wintersportes 1911/12	289
XVI. Jahresbericht der Alpenvereinssektion Bayerland (1912.)	420
Mecsek Egyesület XXI. évkönyve	316
Ski Chronik 1910/11	317
Sprawozdanie Karpaciego Torwarzystwa Narciarzy Rok V. (1911.)	380
Zeitschrift des D. u. Ö. Alpenvereins XLI (1910.)	215

	Oldal
Sopron és a Magyar Alpok (Dr. Thirring Gusztáv)	92
Tátrafüred és környéke (Szoyka Miklós)	27
Technik des Bergsteigens (I. Aichinger)	63
Utazások könyvtára (Halász Gyula)	62
Wandern, Spiel und Sport (Dr. W. Meyer)	30
Wie findet sich der Tourist im Gelände zurecht (P. Kolbe)	215
Wie soll unsere Jugend die Alpen bereisen? (Ernst Enzensperger)	254
Zeller's Führer durch die Berchtesgadener Alpen	63

Figyelő

A Balaton közlekedési viszonyai	31
Abosi cseppkőbarlang	150, 183
Aggteleki barlang	292
A Magyar Turista Egyesület soproni vándorgyűlése	422
A tátrai havasi rózsa kérdése	255
Balesetek	32, 91, 151, 352
Barlangkutatás	292
Branyiszkói menedékház	151
Csokoládépor	60
Dessauer túragyógyaszerháza	59
Deutscher und Österreichischer Alpenverein	423
Előadás a Magas Tátráról	423
Építkezések	31, 32, 60, 61, 150, 184, 292
Festmények	150, 320
Felolvasások, hangversenyek	219, 220, 252, 350
Felszerelés	382
Fényképezés utazás és kirándulás közben	423
Fürdőletelepek bérbeadása	184
Hannemann Karl	351
Hálózsák	59
Iskolai kirándulások	32, 60, 152, 421
Kiállítások	219, 256, 320
Kötüntetés	150
Köszönet	291
Lapzemle	64, 150, 184, 218, 255, 291, 350, 382
Liptóvármegyei Múzeum Egylet	352
Magyar Földrajzi Társaság	352
Magyar Turista Egyesület	30, 183, 351
M. kir. államasutak irodakezelők köre	424
id. Marcsek Andor †	255
Rumpelt Hermann dr. †	60
Schweizer Alpenklub	152
Síkúrszások	219, 291
Síverseny	256
Tátraturák	30, 59, 91, 219, 256, 292, 320, 352
Teasztélyek	183, 252
Telefon a Tátrában	31, 61
Téli Tátra-túrák	423
Természetbarátok Turista Egyesülete	320, 342, 423

A XIII. évfolyamába lépett évkönyv - az egyesületi ügyeken és az új tagok névsorán kívül - 8 nagyobb értekezést, és 8 apróbbközleményt tartalmaz.

Részletek gr. Csáky Albin elnöki jelentéséből, melyet 1885. augusztus 2-án a közgyűlésnek adott:

Mult évi rendes közgyűlésünk óta ama mindnyájunk szerint teljesen jogos kívánság által vezéreltetve, hogy az egyesület jövedelmeinek lehetőleg nagyrésze utak építésére és ezzel rokon gyakorlati turistikai célokra fordíttassék, az éppen lefolyt évben e téren rendkívüli eredményt is bírunk felmutatni.

A választmányi határozatok nyomán tervezett munkálatokból mai napig tényleg teljesen befejeztettek a Bélai-barlangtól Tatra-Füredig vezető út, a Tatra-Füredtől a Csorbai-tóhoz vezető út első harmada, a Csorbai-tó feletti fensíkről a Bástya tövében a Menguszfalvi-völgy aljához vezető gyalog út, s végre a Tatra-Füredről a Tarpataki-völgybe vezető szekér-út melletti sétaút. Kiszélesbítették, illetőleg kijavították a Poprádi-tótól a Hinczói-kunyhóhoz, valamint a Felkai völgybe vezető utakat.

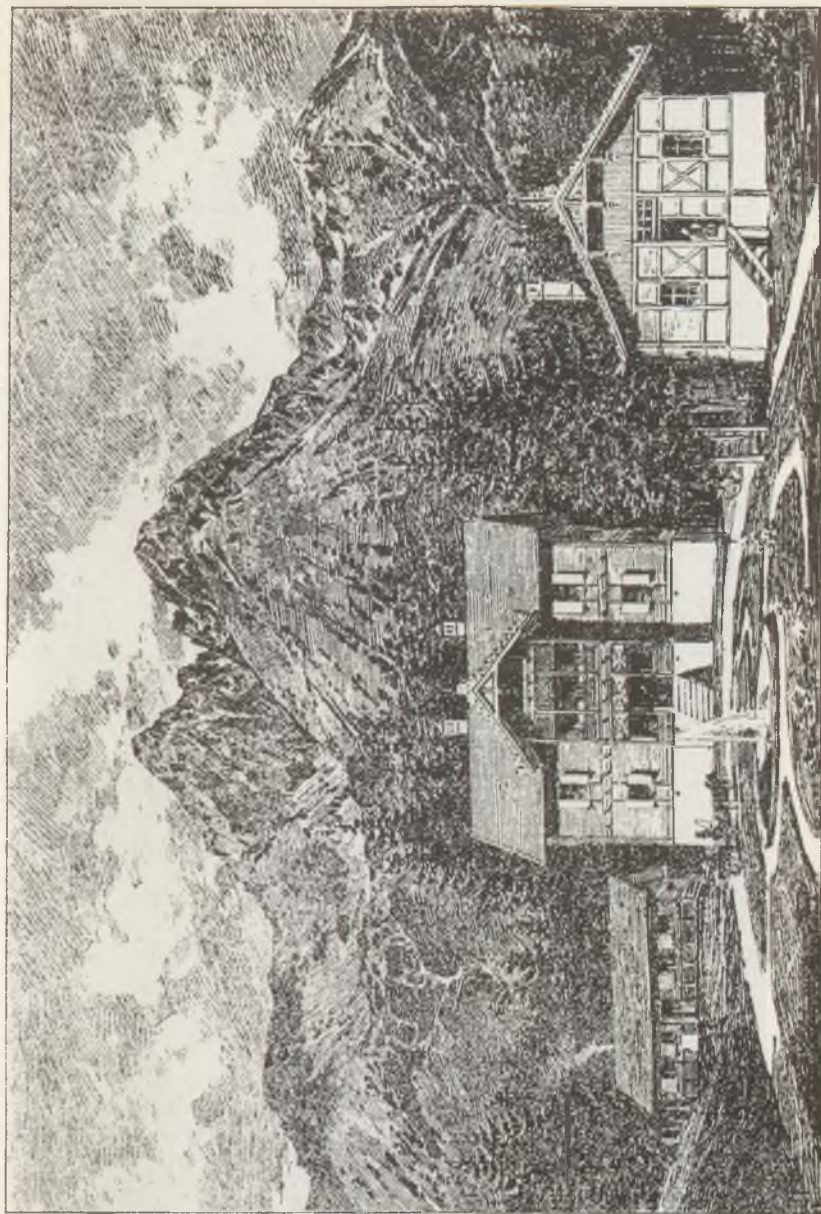
Ezenkívül alaposan kijavították a Három-tó melletti kunyhó és szintúgy a Hunfalvy- és Majláth-menedékházak, ez utóbbiak vastakaréktűzhelyekkel és ágyakkal is elláttatván.

A tisztelt közgyűlés bizonyára meglelégedéssel veendi tudomásul az utak építésében beállott ezen lendületet és megnyugvással következtetheti, hogy ily módon haladva, pár év lefolyása alatt az ez irányban emelhető jogos igényeknek teljesen eleget fogunk tehetni."

...

A jelentés lelkes éljenzéssel vétetett tudomásul és köszönet szavaztatott az elnök úrnak és a tisztikarnak az egyesület érdekében kifejtett ügybuzgóságukért.

...

Fotolithografia Klösz Gy. től Budapestén.

MATLÁRHÁZA

MATLARENÁU.

Melléklet a M. K. E. XIII. Évkönyvéhez 1886

Beilage zum Jahrbuch XIII. des U. K. V. 1886.

Photograph von H. S. S. in S. S. S.

Sammelband über die geographische Beschaffenheit des Ostens.

Veröffentlicht von der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften.
XIII. Jahrgang, 1898.

A ZÖLDTAVI-VÖLGY.

DAS GRÜNSEE-THAL.

Stadt im Staates geographische Beschreibung.

Veröffentlicht von der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften.
XIII. Jahrgang, 1898.

A

MAGYARORSZÁGI
KÁRPÁTEGYESÜLET
ÉVKÖNYVE.

XIII. évfolyam 1886.

Öt melléklettel és négy ábrával.

Az egyesület kiadványa.

MAGYAR FŐLEJÁZATI TÁRSASÁG
KÖNYVTÁRA

Az új alapszabályokat is tartalmazza.

N. 96

IGLÓN.

NYOMATOTT SCHMIDT JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1886.

TARTALOM.

I. Értekezések.

	Oldal
1. Mihalik József : Liptóvármegye topographiái tekintetben	1
2. Dr. Staub Mór : A vegetatio kifejlődésének időpontjai Magyarországon éjszaki felföldjén	34
3. Dr. Steiner Antal : A szepes-tátfalvi ásványvizek	75
4. Slegmeth Károly : A Högalyjáról a Vihorlát-hegységbe. Fordította Raisz Gedeon	90
5. Dr. Thirring Gusztáv : Vázlatok a Pujána-Ruszka hegységéről	129
6. Dr. Grelinger Mihály : A szarvasfelek történetéhez a Tátrában és környékén. Ford. Somogyi Géza	168
7. Kolbenheyer Károly : A Tátarasúcs és környéke	178
8. Dr. Emericzy Géza : A Magas-Tátra	190

II. Egyesületi ügyek.

1. A XI. rendes közgyűlés jegyzőkönyve (203). 2. Elnöki jelentés (205). 3. A múzeumi bizottság jelentése. (207). 4. Választmányi ülések. (203). 5. A kiállításra vonatkozó jelentés (215). 6. A M. K. E. 1885-ki zártó számadása (218). 7. Az osztályok jelentései (221). 8. Az egyesületi tisztviselők. (228). 9. A helyi képviselők (229). 10. Az új alapszabályok (230). 11. Az új tagok nevsora. (23).

III. Apró közlemények.

Kis körül a M. Tátrában (243). Kiművelés az Osztri-Verehre (245). *Aconitum Lycoctonum* var. *Carpaticum* (247) a Belső-barlang (248). A Zoldtavi-völgy. (250). Matlárháza (251). Kalauzkönyvek a M. Tátra és a Kélti Kőrputok számára (252). Hegyi egyesületek (253).

Mellékletek : 1. Antal-menedékház.
2. Beszkidi-Tengerszem.
3. Diszterem a Belső-barlangban.
4. Zoldtavi-völgy.
5. Matlárháza.

Szerkesztő bizottság.

Elnök: Róth Márton, tanár Iglón, hová az
Evkönyvre vonatkozó levelezések címzendők.

Dr. Emericzy Géza, Geyer Gyula, Kövi Imre,
Münnich Sándor, Dr. Roth Samu és Weber Samu.

A cikkek tartalma és alakjáért az illető szer-
zők felelősök.

Az utánnymat joga fenntartatik.

A legmagasabb hegy a földgömbön. Walker tábornok, India egykori főmérnöke, a londoni földrajzi társaság folyóiratában élesen kikel a földrajzi művekben ma már megszokottá vált felfogás ellen, hogy a földgömbön eddig megmért hegyek közt a legmagasabbat nem Everestnek, hanem Gauriszankarnak kezdik nevezni. A Mont Everest nevet e hegyóriásnak Waugh Endre ezredes, India főmérnöke adta 1856-ban elődjének tiszteletére, mivel e hegynek állítólag nem volt még külön neve. Rövid idővel ezután Hodgson fellépett azzal a nézetével, hogy e hegynek van a benszülötteknél neve, s ezt (Dévadhunga-szent hegy) kellene használni, de bebizonyult, hogy e két hegy nem ugyanaz. 1862-ben Schlagintweit testvérek a benszülöttek által Gauriszankarnak nevezett hegyről hitték, hogy az az Everest, de Walker állítása szerint ez a Makalu hegység, mely 1200 lábbal alacsonyabb az Everestnél, de Falutból nézve magasabbnak látszik s Schlagintweit térképéből e tévedés bizonyítható. Graham és Boss újabban a Kabru csúcsáról a nepal-szikkimi határon állítólag még két csúcsot láttak, mely magasabb az Everestnél, de az állítás is valószínűtlen, mert a kérdéses hegyek nagyon messze fekszenek s mások nem emlékeznek meg róluk. Végül sem ezeket sem más híressé vált hegyóriásokat nem mérték meg eddig s így Walker nézete szerint legczélszerűbb ezután is az Everest hegyet tartani a földgömb legmagasabbcsúcsának.

A Korinthus-csatorna. Minél inkább közelednek a korinthusi földszoros átvágásának befejezéséhez, annál inkább kezdik pengetni azon kérdést, hogy vajon az ezen vállalatba fektetett tőke megfogja-e a várt hasznot hozni. Sokan e vállalatot téves spekulációnak tartják. Azonban ne feledjük, hogy a Suez-csatorna építésekor is voltak sokan, akik annak jövőt nem jósoltak. A fő baj ott rejlik, hogy a 25 millió drachma, mely a csatornaelkészítésére előirányozva volt, elfogyott s újabb pénzerőről kell gondoskodni. Ha ez meg lesz, remélik, hogy a csatorna a jelen év végére elkészül. A csatorna hossza 7 kilométer, a fenekének szélessége 20 méter, vizének mélysége pedig 8 méter lesz s így a legnagyobb tengeri hajók is átjárhatnak rajta.

Árpád sírja. Történelmi földrajzunkat ez évben is foglalkoztatta azon kérdés, hogy hol van Árpád sírja. Dr. Wekerle László egész nagy kötetet írt róla s amaz eredményre jutott, hogy azt Alba Máriában, a budapesti Viktoria-téglagyár déli részén kell keresni. Mellékelte Ó-buda tervrajzát s megjelölte rajta a vitatott helyet. Havas Sándor ellenben az Archeol. Értesítőben Kis-Czell táján véli lappangani Fejéregyház és így Árpád sírjának romjait. Torma Károly a Pulszky-Albumban maga is ez utóbbi nézethez csatlakozik.

Körösi Csoma Sándor jogurjait fölfedezték. A császári orosz földrajzi társaság f. év október 20-án tartott ülésén a titkár felolvasta a sinai (kinai) útjából hazatérő Potanin levelét, melyben a többi közt tudomására hozza a társaságnak, hogy a Nan-San hegység északi völgyeiben eddigelé ismeretlen népet talált, mely magát jogurnak nevezi. A jogurok, számszerint 800 család, nomád életet élnek, részben mongol, részben turk nyelven beszélnek, és vallásra nézve lamaiták. Ha ezt az értesítést egybevetjük a "Körösi Csoma Sándor dolgozatai" című Duka Tivadartól kiadott műnek a Jugarokra vonatkozó helyeivel, az eddig nyert adatokra támaszkodva következtethetjük, hogy Csoma jugarai s Potanin jogurai ugyanegy nép.

Ugyanis az említett mű 58-ik lapján a Kennedy századoshoz írt levél 57-ik pontjában hazánkfia ezeket mondja:

"A tibeti könyvekben a jugarok neve yugurnak van írva s hazájok olykor Yugerának mondatik. Ekkorig más érdekest a jugarokról nem tudhattam meg, - mint azt, hogy a Stan-Gyur gyűjtemény lajstromában említés van téve egy rövid értekezésről, mely a jugarok nyelvéből van lefordítva és röviden elbeszéli egy Sakya szobornak azon országon keresztül való vándorlásait."

Ugyanezen levél 48. pontjában pedig ez foglaltatik: "A Stan-Gyurnak körülbelül 18 levelén találtatnak kész útlevelek oly buzgó egyének számára, a kik Shambulában fekvő Kalapsa városát óhajtanák meglátogatni. Azon körülmény, hogy említés van itt téve egy húsz napig tartó útról, a nagy sivatagon át és fehér homokos területről Sita azaz Yaxartes folyam partjain; nagyon valószínűvé teszi, hogy a buddhisták Jeruzsáleme - így nevezem - az ősrégi időkben a Yaxartesen túl volt, még pedig valószínűleg a jugarok országában." Eddig Csoma Sándor. A bővebb adatokat figyelemmel fogjuk kísélni és közölni.

A Kaukázus melléki expedíciók. A folyó esztendő emlékezetes fog maradni a Kaukázus és mellékének életében; több nemzet fiai versenyre szállva indultak felkutatásukra. Adózzunk a nemzeti hiúságnak s első helyen említsük Déchy és Schafarzikot. A francia expedíciót Capus, Bonvalot s egy photographus alkotják. Célja: kutatásokat tenni a transzkaszpiai országban és Közép-Ázsiában, és a francia múzeum számára különböző tárgyakat gyűjteni. Cavus természettudós, Bonvalot régiség- és történetíró. Az expedíció egy és fél évre van tervezve.

Az oroszok szintén serényen folytatják a transzkaszpiai ország át meg átkutatását Bogdanov tanár és Dr. Radde, a tifliszi muzeum igazgatója személynében.

Prsevalszkij hazaérkezése már nem ujság, de még mindig foglalkoztatja úgy az orosz, mint a nyugat-európai sajtót; a földrajzi tudomány művelői és barátai pedig türelmetlen érdeklődéssel várják Prsevalszkij ez utolsó utazásának körülményes ismertetését. Egyelőre azonban csak töredékes adatokkal és hírekkel vagyunk kénytelenek megelégedni. E két esztendeig tartott utazás 43.000 rubelbe (mintegy 90.000 forintba) került, s különösen Mongolország sivatagait és Tibetet illető eredményei páratlanok a maguk nemében. Prsevalszkij ez útjában tizenhárom kozák, négy gránátos és egész csapat szolgálta. De szükséges is volt a nagy kíséret, mert a szó szoros értelmében csakis hódító hatalommal nyomulhatott előre. A jeles utazó maga beszélt Moszkvában, hogy a bensülöttek közül, kik több ízben intéztek ellene orvttmadást, száznál többet voltak kénytelenek lelőöldözni, s így a kényeszerű bosszuállás jóval több emberéletbe került, mint a mennyit Stanley az afrikai négerek közül elpusztított. Prsevalszkij egyebek között azt állítja, hogy a mongolok minden áron menekülni akarnak China elnyomása alól, s vágyva vágyanak Oroszország oltalma alá; ezt a pekingi udvar is jól tudja, s éppen ezért tiltakozott is Prsevalszkij utazása ellen. Szent-Pétervárott Prsevalszkij gránátosai szép összeget kaptak jutalmul s e mellett arcképeiket illető számadjaik legénysége közt szétosztották.

Az Azovi és a Kaspi tengereket összekötő csatorna megbeszélés tárgyát képezi az orosz lapokban. Ezen csatorna költségei 800 millió rubelre rugnának. Nagy kérdés azonban, hogy a két tenger összeköttetése esetén a Kaspi tenger vízszíne mennyire fogna emelkedni s hogy ez által a Kaspi tenger partjain levő lapályok nem kerülnének-e mind víz alá?

Vasutat és ipart a Székelyföldnek. Nincs még egy akkora területünk, mint Csik, Udvarhely és Háromszék megyék, hol 11.466 négyzetkilométer területen 341.737 lakos számára nincs egy arasznyi vasút sem. Míg ez ország politikailag különállt, a székelynép az intelligentiának egész rajait árasztotta Nagy-Enyedre, Gyula-Fehérvárra és Kolozsvárra; nagy intellektuális erők ott fölszaporodván, a dúsföldű mezőségen egész latifundiumok kerültek vasszorgalmú és életrevaló székelyek kezei közé, kik mai napig is virágzó előkelő családokat képeznek, -de mióta a központi vonzóerő az ország szívébe, Budapestre helyezkedett, az édesgeti magához az erőket, melyek hajdan a Székelyföldről az erdélyi régi megyékbe települtek ki. A székely elemnek másik része, mely ipar és kereskedelemre hajlandó, inkább Moldva-Oláhországba gravitál és ez óva int arra, hogy ez utóbbi elem számára fejlesszünk megfelelő ipart, természetesen vasúttal, ott hol az ipar tényezői, a vízerő, tüzelő anyag és munkás kéz bőven van.

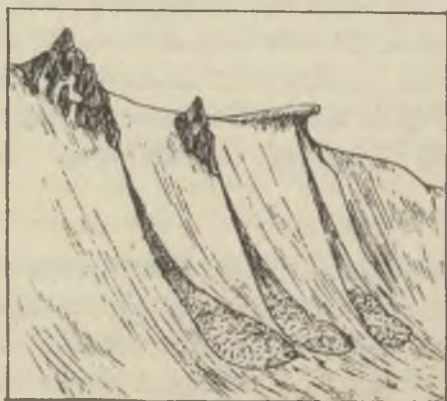
A Székelyföld a Keleti-Kárpátok legkisebb termékeny része, talajának majdnem felét erdők képezik. Ha létezik Svájcznak alfokozata, mint bajor, szász Svájc: akkor a magyar embernek régóta kellene székely Svájcjának lennie. Fájdalom, ez nincs így és ami még elszomorítóbb az, hogy az anyaországnak lakosságából alig 1/20 százalék, tehát 2000-ből egy ember ismeri a Székelyföldet.

A sós hering ötszázados jubileuma. 1386. évben élt Birflitben egy Buchholz Vilmos nevű halász; ő volt Hollandiában az első, aki megmutatta annak a módját, hogyan kell a heringet besózni. Ezt a találmányt sokra becsülte V. Károly császár, a sós hering nagy kedvelője, és 1556-ban nővérével, II. Lajos magyar király özvegyével, felkereste a birfliti halász sírját (megh.1397-ben)

és forró köszönetet mondott a nevezetes találmányért a 159 év előtt elhalt Buchholznak.

A canadai óriás vasút. Teljesen elkészült és 1885. november 8-dikán már a forgalomnak is átadatott az óriás vasútvonal, mely Canadából Québec állomásáról kiindulva egészen a Csöndes óceán partjáig fut. Az első vonat a fönnebb említett napon érkezett Montrealból Vancouverbe 24 mfdnyi óránkénti sebességgel. Így ma már hét hatalmas vasútvonal szeli át Éjszak- Amerikát egész szélességében.

Eszkimó-köszöntés. Boas, ki legközelebb a Baffin-földi eszkimókról kimerítő monographiát írt, e nép sajtáságos köszöntés módjáról értesít. Ha valamely törzset egy idegen törzsbeli látogat meg, a férfiak körben ülve fogadják. E körből egyike a bátrabbaknak csakhamar kilép és a türelmesen összetett kézzel váró idegent arczul úti, a mit ez teljes erejéből viszonzoz; e csapások azután addig ismétlődnek, míg az egyik vagy másik fél kimerül. Sokszor megtörténik, - írja Boas - hogy a legyőzött fél vereségeért életével is lakol.

TAGJAINK MAGASHEGYI TŰRÁI

NÉV SZERINTI ÖSSZESÍTÉS

Babcsán Gábor (26)	Alpok, Elbai homokkövek, Andok
Barcsay Kálmán (40)	A. Tátra, Pirin
Benke Magda (67)	A. Tátra, Cseh Óriáshegység, Izer h., Szász Svájc, Thüringiai-erdő, Etiopia
Bobály István (33)	Andok
Bolla Dezső dr. (49)	M. Tátra
Csáki Maronyák Éva (30)	A. Tátra
Csíkó József (32)	Alpok, Ararát, Andok
Dékány Péter (30)	M. Tátra, Andok
Dékányné Pál Aranka (30)	Pamír
Dezsényi János dr. (70)	M. Tátra
Dworák József dr. (62)	M. Tátra, Alpok
Fekete Antal (34)	M. Tátra, Kis Fáttra, Káposztafalvi mészkőhegység
Fekete Katalin (32)	M. Tátra, Kis Fáttra, Káposztafalvi mészkőhegység
Gábrriel András dr. (58)	Alpok
Halmos Péter (43)	Andok
Halmos Péterné (40)	Andok
Hoffmann György (37)	Alpok, Kenya
Horváth Magda dr. (66)	M. Tátra
Juhász Árpád dr. (51)	Andok
Kádas Sándor dr. (38)	M. Tátra, Alpok, Dolomitok, Kenya
Kiszely György (32)	Pamír
Kovács Márta (26)	A. Tátra
Kovalik András (48)	Alpok, Dolomitok
Kunos Gábor (31)	M. Tátra, Elbai homokkövek, Pamír
Leél-Őssy Szabolcs (26)	M. Tátra, Pamír, Kenya
Marossy Ferenc (65)	M. Tátra
Martinovich Sándor (53)	M. Tátra
Martinovich Valér dr. (60)	M. Tátra

Melicher Sándor (37)	Alpok, Dolomitok
Mítsányi Zoltán (24)	M. Tátra, A. Tátra
Molnár Katalin dr. (35)	Pirin, Argentina
Nagy Sándor dr. (36)	Ny. Tátra, Bucsecs, Fogarasi h., Tibet, Ausztrália, Új-Zéland
Neidenbach Ákos (41)	Alpok
Nemerkényi Antal dr. (34)	Görgényi h., Hargita, Gyergyói h.
Ozsváth Attila (30)	M. Tátra, Alpok, Andok
Palla Gyula dr. (66)	Törökország
Péterváry Gábor	Andok
Pogácsás György (37)	M. Tátra, A. Tátra, Alpok, USA, Kanada
Pogácsásné Dezsényi Ágota (29)	M. Tátra, A. Tátra, Alpok, USA
Prinz Gyula dr. (71)	Ny. Tátra, Alpok
Puskás Elemér dr. (75)	Királykő, Stromboli
Radnóti Sándor (44)	M. Tátra, Alpok
Schmatz Béla (26)	M. Tátra, Alpok, Elbai homokkövek
Schmatz Béláné (26)	M. Tátra, Elbai homokkövek
Sibalszky Zoltán dr. (60)	Ny. Tátra, Alpok, Norvégia
Siklós György (67)	A. Tátra, Cseh Oriáshegység, Izer h., Szász Svájc, Tübingiai-erdő
Szabó Gábor (36)	Alpok, Dolomitok
Szabó László (33)	Andok
Szendrő Szabolcs (40)	Elbai homokkövek, Andok
Szerdahelyi László (45)	Spitzbergák
Tálos Zoltán (60)	M. Tátra
Toldi György (30)	Kenya
Tóth Csaba (28)	Pirin, Kenya
Varga György dr. (61)	Kis Fáttra, Káposztafalvi mészkőhegység
Vörös László (35)	M. Tátra, Alpok, Andok
Vörösné Zsohovszky Piroska (33)	M. Tátra, Andok
Zakariás Zoltán (76)	Ny. Tátra, Alpok
Zsák Lajos (39)	Spitzbergák

ADATLAP

az MFT tagok 1987. évi magashegyi túráiról

Hegység, ill. hegycsoport:

Név:

vezető, résztvevő
(megfelelőt aláhúzni)

Lakcím:

Telefon lakáson:

munkahelyen:

Túratársak:

A túrához fűzött esetleges észrevételek:

Kelt:

.....
aláírás

... és KITÖLTÉSE

A túrajelentések feldolgozása minden évben sok munkát kíván a Beszámoló szerkesztőtől. E munka jelentősen egyszerűsödik, ha a túrajelentések egységes formában készülnek. Bemutatjuk a jelentéshez használatos adatlapot és kitöltési szempontjait.

A túrajelentést legegyszerűbb közvetlenül a túra után elkészíteni. Aki túrázik, rögtön jelentheti is. A végső beküldési határidő minden évben

november 30.

Az ADATLAP kitöltésének szempontjai:

- magashegyi túrának számít az önerőből végrehajtott 1500 m feletti, vagy ennél alacsonyabb magasságú, de jelentős vagy érdekes túra, pl. homokkő mászások.
- a BESZÁMOLÓ célja, hogy lehetőleg teljes képet adjon tagjaink magashegyi túráiról. Ezért a nem tagokat m.v. (mint vendég) megjelöléssel kell szerepeltetni. Házastárs és gyermek tagnak számít.
- A jelentés formája napló, tehát tartalmaznia kell a dátumot, a gyaloglás indulási helyét (odáig a közlekedési eszközt), útvonalát, végpontját, magassági adatokat, lehetőleg nehézségi fok és kalauz megjelöléssel.
- Minden hegység túráit külön adatlapon kérjük a minta szerintiformában, gépelt anyagot várunk, az idegen nyelv ékezetjeinek pótlásával,
- ha több tagtársunk közös túrán vett részt, kérjük egyeztessék, ki az az egy, aki mindnyájuk nevében jelent.

A szerkesztési munkát megkönnyíti, ha a túrajelentés az alábbi minta szerint készül:

MAGAS TÁTRA

Kiss Péter

Nagy Pál

VIII. 4. Tarajkáról Sziléziai ház-Karcsmar folyosó-Gerlachfalvi csúcs
(2663 m)

VIII. 5. Batizfalvi próba-Sziléziai ház
(Komarnicki '78, 159, E II, és 159. G I-II)

BERNI ALPOK

Kiss Péter

Nagy Pál

Horváth József mv.

Csaba János mv. Eiger állomásig hegyi vasút. Eiger Ny-i fal-Eiger csúcs
VIII. 29. (3970 m) és vissza, az állomáson biva'r.

(dr.H.Dübl: Berner Alpen 162.út)

Kárpátok

MAGAS TÁTRA (Vysoké Tatry)

Bolla Dezső dr.

- VIII.7. Zakopane - Polona Kondratowa, ragyogó napsütésben -
Giewont (1894 m) - Kondratowa, szakadó esőben

Dékány Péter

Ozsváth Artila

- I. Nefcer völgyből Rameno Kriván É-i fal
J.Lamacka - M. Marek út V
- I. Cseh tavi völgyből Tátra csúcs (Vysoká) É-i fal
Direkt út (variáns) V⁺
(Kroutil 640)

Dworák József dr.

és 2 fő

- IX.25. Poprádi tó v.m. - Poprádi tó - Menguszfalvi völgy -
Tengerszem csúcs (2503 m) - és vissza
- IX.26. Csorba tó - felvonóval Szoliszkó - Furkota völgy -
Wahlenberg tavak - Furkota hágó - Furkota csúcs (2405 m) -
Lorenz hágó - Mlinica völgy - Csorba tó

Fekete Antal

Fekete Katalin

és 3 fő

- VIII.17. Tarajka - Nagyszalóki csúcs (2453 m) - Ótátrafüred
- VIII.18. Kőpataki tó - Lomnici nyereg - Kőpataki tó - Tarpataki vízesés
- VIII.19. Tarajka - Téry mh. - Tarpataki vízesés - vonattal Csorba tó -
Poprádi tó - Szimbolikus temető - Ótátrafüred

Horváth Magda dr.

és egy fő

- IX.12. Felvonóval Kasprowy Wierch (1985 m) - gerincvándorlás
Beskid (2012 m) - Skrajna Turnia (2097 m) - Swinica csúcs
(2301 m) - Zawrat hágó - Hala Gasienicova - Zakopane
- IX.13. Zakopane - Roztoki völgy - Lengyel Öttavi mh.
- IX.14. Lengyel Öttavi mh. - Zawrat hágó (2159 m) - Sasok útja -
Kozi Wierch (2291 m) sűrű ködben és felhőben és vissza
- IX.15. Lengyel Öttavi mh. - Swistowa Czuba (1763 m) - Morskie Oko

Kádas Sándor dr.
és egy fő

IX. Nagy Menguszfalvi csúcs (2437 m)
Komarnicki út a Nagy Hincó tó irányából III

IX. Keleti Vaskapu csúcs (kb. 2340 m)
(Kroutil 818) III-IV

Kunos Gábor

IV.1. Sziléziai ház - Hosszú tó - Karcsmar folyosó - Karcsmar csorba - Kis Gerlachfalvi csúcs (2608 m) - Felső Dromedár csorba - Batizfalvi próba - Batizfalvi tó - Sziléziai ház
(Komarnicki 161. A, 160. C, 160. E)
(Túratársak: Schmatz Béla, Schmatz Béláné és egy fő)

IV.4. Sziléziai ház - Elülső Gránátfal - Birkenmajer kuloár - Gránátpad - Fonatos pad - Sziléziai ház
(Kroutil 1155)
(Túratársak: Schmatz Béla, Schmatz Béláné és egy fő)

V.2. Poprádi tó - Hét poprádi barát gerinc - Kis Kopki (2354 m) - Kopki (2362 m) - Kopki csorba - Sárkány kapu - Poprádi tó
(Kroutil 607, 609, 599, 594, 590)
(Három túratárssal)

V.3. Poprádi tó - Omladék völgy - Omladékvölgyi torony (2147 m) keleti fala - Sárkánytavi gerinc (Komarnicki út) - Sárkánytavi torony (kb. 2265 m) - Sárkánytavi nyereg - Omladék völgy - Poprádi tó
(Kroutil 656A, 647, 642) IV, III-IV
(Három túratárssal)

X.13. Poprádi tó - Ökörhát torony (2373 m) új direttissima - Keleti Ökörhát csorba - Poprádi tó
(Kroutil 403, 394) V-A2, II
(Túratárs: Schmatz Béla)

X.14. Poprádi tó - Omladék völgy - Sárkányfal, Plšek út - Omladék völgy - Poprádi tó
(Kroutil 672) VI
(Egy túratárssal)

X.15. Poprádi tó - Omladék völgy - Sárkányfal (2364 m), - Komarnicki út - Sárkányfal csorba - Omladék völgy - Poprádi tó
(Kroutil 670, 667, 665) III
(Túratársak: Schmatz Béla, Schmatz Béláné és egy fő)

X.17. Poprádi tó - Omladék völgy - Sárkányfal, Puskás platni - Omladék völgy - Poprádi tó
(Kroutil 671) V-A1
(Túratárs: Schmatz Béla)

- X.18. Poprádi tó - Szimbolikus temető - Hátsó Oszterva észak-nyugati fala, lengyel út - Erzsike torony (kb. 1890 m) - Oszterva (1984 m) - Poprádi tó (Kroutil 889, 893) III-IV, II (Egy túratárssal)

Leél-Össy Szabolcs
és egy fő

- IX.1. Kőpataki tó - Hunfalvy gödör - Késmárki csúcs (2556 m) - Weber csúcs (2524 m) - és vissza. Nagyrészt ködben, friss hóban (Komarnicki 40.A, 39.F)
- IX.2. Tarajka - Kis tarpataki völgy - Téry mh. - Vörös torony (2466 m) - Nagy tarpataki völgy - Tarajka. Napsütésben. (Komarnicki 65.A, 64.B, 65.B)
- III.15. Csorba tó - Molnár völgy - Lorenz hágó - Furkota csúcs (2405 m) - mászás az Osztra torony gerincén-Elülső Szoliszkó torony (kb. 2342 m) (Két túratárssal)

Marossy Ferenc
Marossy Ferencné
Marossy Attila (12 éves)
Marossy Gábor (9 éves)
Marossy Olivia (7 éves)
Marossy Dávid (7 éves)

- VII.13. Csorba tó - Fátyol vízesés - és vissza
- VII.14. Pod Lesom - Ótátrafüred - Sziléziai ház - Tátraszéplak
- VII.15. Barlangliget - zöld jelzésen a Skalné Vrata oldalában - és vissza
- VII.16. Poprádi tó v.m. - Poprádi tó - piros jelzésen a Csorba tóig
- VII.17. Kőpataki tó - Tarajka
- VII.18. Szepesbélai cseppkőbarlang megtekintése

Martinovich Valér dr.

- VIII.5. Alsótátrafüred - autóval Poprádi tó v.m. - Poprádi tó - Oszterva (1984 m) - és vissza (Komarnicki 183.A) (Túratársak: Martinovich Sándor, Martinovich Zoltán)
- VIII.7. Alsótátrafüred - autóval Raso kapitány mh. - Háromforrás vadászlak - Kriván rét - Felső Priehyba - Kriván nyereg - Kriván (2494 m) - Kriván nyereg - Jamské tó - Háromforrás - Raso kapitány mh. (Komarnicki 308.B.4, B.1) (Túratárs: Martinovich Sándor)

- VIII. 9. Ótátrafüred - siklóval Tarajka - Kis tarpataki völgy - Téry mh. - és vissza. Az Öt tó katlanában zivatar, felhőszakadás.
(Túratársak: Martinovich Sándor, Martinovich Zoltán)
- VIII. 11. Ótátrafüred - siklóval Tarajka - Miksa magaslat (1612 m) - Királyorr - Nagyszalóki csúcs (2453 m) - és vissza, szakadó esőben
(Komarnicki 148. A)
(Túratárs: Martinovich Sándor)

Pogácsás György

- VI. 14. Késmárki itató - Késmárki mh. romja mellett bivak
- VI. 15. Késmárki mh. - Kopa hágó (1749 m) - Fehértavi csúcs (2231 m) - Vöröstavi völgy - Zöldtavi mh. - Késmárki itató
(Komarnicki '85 2A, 2.C)
(Túratársak: Pogácsásné Dezsényi Ágota, Dezsényi János dr.)
- VI. 22. Késmárki itató - Zöldtavi mh. - Papirusz völgy felső végétől le-szítés, szintkülönbség kb. 550 m, lejtőszög 50-55° - tovább gyalog a Késmárki itatóhoz
(Túratársak: Pogácsásné Dezsényi Ágota és egy fő)
- X. 4. Poprád tavi v.m. - Poprádi tó - Ökörhát torony (2373 m) a délkeleti bordán át - le a keleti gerincen a Keleti Ökörhát csorbába
(Komarnicki 244.B, 244.A)
(Túratársak: Mitsányi Zoltán és egy fő)

Radnóti Sándor

- VII. 13. Sziléziai ház - Lengyel nyereg - Vastag torony (2096 m) délkeleti gerinc - Lengyel nyereg - Felkai csúcs (2320 m) délkeleti gerinc - Déli szakadék - Sziléziai ház
(Komarnicki 152. A, 150. A, 150. B)
(Túratárs: Radnóti Eszter, 15 éves)
- VII. 14. Sziléziai ház - Fonatos pad - Fonatos (2206 m) - Ottó csúcs (2313 m) - Kis Gránátfal bástya - Elűlő Gránátfal bástya (2230 m) - Sziléziai ház
(Komarnicki 142. B, 136. II. A, 140. A)
(Túratárs: Radnóti Eszter)
- VII. 15. Sziléziai ház - Hátsó Gránátfal bástya (2285 m) - Izabella torony - Gránátfal csúcs északnyugati gerinc - Sziléziai ház
(Komarnicki 130. A, 128. A)
(Egy túratárssal)
- VII. 16. Sziléziai ház - Batizfalvi tó - Keleti Batizfalvi csorba - Nyugati Batizfalvi csorba - Batizfalvi csúcs (2458 m) keleti gerinc - Kápolna (2273 m) északkeleti gerinc - Sziléziai ház
(Komarnicki 165. I. A, 165. II. C, 166. A, 167. A)
(Túratárs: Radnóti Eszter)

- VII.17. Sziléziai ház - Virágoskert torony (2425 m) északkeleti pillér - Katlan rés - Katlan torony - Sziléziai ház (Komarnicki 164.B.1, 164.A, 162.C) (Túratársak: Radnóti Eszter és egy fő)
- VII.18. Sziléziai ház - Lengyel nyereg - Rovátka - Vörös patak torony (2378 m) déli gerinc - Rovátka - Nagy tarpataki völgy - Tarajka - Szalóki tavak - Sziléziai ház (Komarnicki 116.B) (Túratársak: Radnóti Eszter és két fő)
- VII.19. Sziléziai ház - Hátsó Gránátfal bástya - Izabella torony - Sziléziai ház - Ótátrafüred (Túratársak: Radnóti Eszter és egy fő)

Schmatz Béla

- X.14. Poprádi tó - Omladék völgy - Sárkányfal, Puskás platni, egy kötéltávolság kivételével - Omladék völgy - Poprádi tó (Kroutil 671) V-A1 (Egy túratárssal)

Schmatz Béláné

- X.13. Poprádi tó - Ökörhát torony (2373 m) déli borda és Stáflava út kombinációja - Keleti Ökörhát csorba - Poprádi tó (Egy túratárssal)
- X.14. Poprádi tó - Omladék völgy - Ruman völgy - Jeges tó - Poprádi tó (Egy túratárssal)
- X.17. Poprádi tó - Oszterva (1984 m) - Poprádi tó (Egyedül)

Tálos Zoltán

- VII.16. Háromforrás - Kriván (2496 m) - Csorba tó (Túratársak: Tálos Éva, Tálos Katalin és 40 fő)
- VII.17. Tarajka - Sziléziai ház - Lengyel nyereg - Kis Vizoka (2489 m) - és vissza (Túratársak: Tálos Éva, Tálos Katalin és 15 fő)
- VII.18. Javorina - Kopa hágó (1756 m) - Zöld tó (40 túratárs), a Kopa hágóból Fehértavi csúcs (2231 m) - Zöld tó (Tálos Éva, Tálos Katalin és egy fő)
- VII.19. Tarajka - Öt tó (38 túratárs), onnan Vöröstorony hágó (2340 m) - Hosszú tó - Tarajka (Tálos Katalin és 13 fő)
- VII.20. Csorba tó - Poprádi tó - Békás tavak - Tengersizem csúcs (2503 m) - és vissza (Túratársak: Tálos Éva és 15 fő)

Vörös László
Vörösné Zsohovenszky Piroska
és egy fő

V.1.	Oszterva	A. Puskás V. /125.sz. út	IV
V.2.	Sárkányfal	A. Puskás V./ 84.sz. út Puskás platni	VI
		A.Puskás V./ 85.sz. út Plsek út	VI
V.3.	Ökörhát torony	Andrási-Paryski 177.sz. út Puskás-Körtvélyessy út	VI
		Andrási-Paryski 175.sz. út Stanislawski út	V

NYUGATI TÁTRA
(Zapadne Tatry, Roháč)

Nagy Sándor dr.
és 7 fő

XI.6.	Podbanské - Kamenista dolina - Pysné sedlo - Blyst (2169 m) Sátrazás, időnként 120 km/óra szélesebesség, havazás.
XI.7.	Pysné sedlo - Podbanské - Pribylina (756 m)
XI.8.	Pribylina - Radiste - Maly Baranec (1949 m) - Baranec (2184m) - Ziarske sedlo - Placlivo (2126 m) - Smutne sedlo- Ziarska ch.
XI.9.	Ziarska ch. - Pod zavoz - Jalovecká dolina - Jalovec -Liptovski Mikulás

Sibalszky Zoltán dr.
és 2 fő

IX.5.	Zuberec - autóval Adamcula - Tatlianka ch. - Rohácsi tenger- szemek (1640 m) - Zverovka (1034 m)
XI.6.	Zuberec - autóval Zverovka - Látaná völgy - Rákon (1879 m) - Lucna (1653 m) - Osobita (1687 m) - Zverovka

Zakariás Zoltán

Prinz Gyula dr.
és 2 fő

VI.15.	Autóbuszszal Zverovka - Látaná völgy - Lucna (1653 m) - Roh gerinc - Osobita (1687 m) - Primula kemping
VI.16.	Autóbuszszal Adamcula - Tatliakovo jaz. - Smutna dol. - Smutna sedlo (1965 m) - Trikopi (2154 m) - Rohácske jaz. (1700 m) - Rohácsky vdp. - Zverovka

- VI.17. Autóbusszal Zverovka - Predny Salatin - Brestova (1902 m) - Palenica hágó (1650 m) - Sivy csúcs (1805 m) - Biela skala (1316 m) - Huty
- VI.18. Autóbusszal Vel. Borové - Kvacsány szurdok - Kvacsány község - Prosiek község - Prosieki szurdok - Vel. Borové
- VI.21. Autóbusszal Adamcula - Tatliakovo - Smutna sedlo - Adamcula

ALACSONY TÁTRA
(Nizké Tatry)

Barcsay Kálmán
Csáki Maronyák Éva
Kovács Márta
és 2 fő

- II. Sível végig a főgerincen Donovalytól Garamfőig (Svermovo)

Benke Magda
Siklós György
és 2 fő

- VII.22. Bvstrai barlang megtekintése - autóbusszal és felvonóval Kosodravina - Prislop - Palenica (1654 m) - Baba - Tale
- VII.23. Felvonóval Chopok - Deres (2004 m) - Polana - Krizske sedlo - Vajsková - Partizán út - Tale
- VII.24. Chopok - Gyömbér (2043 m) - Chata SNP - Myto - Mocidla nyereg - Tale

Pogácsás György
Pogácsásné Dezsényi Ágota
Mitsányi Zoltán
és egy fő

- III.8. Sível a főgerincen Donovalytól a Sturecz hágóig

KIS FÁTRA
(Mala Fatra)

Varga György dr.
Varga Györgyné dr.
Fekete Antal
Fekete Katalin
és 5 fő

- VI.7. Szmilovi nyereg - Chleb - Falak (Steny) - Déli gruny - Stoh - Medziholle - Stefanova
- VI.8. Szmilovi nyereg - Nagy Kriván (1709 m) - Kis Kriván - Szuchy - Sztrečno

KIS FÁTRA: SZIKLATORONY A SÓLYOMKŐ OLDALÁBAN

Foto: Fekete

NAGY ROZSUTEC A KIS FÁTRÁBAN

Foto: Fekete

KÁPOSZTAFALVI MÉSZKŐHEGYSÉG
(Slovenský raj)

Varga György dr.
Varga Györgyné dr.
Fekete Antal
Fekete Katalin
és 5 fő

- V.1. Csingó - Szószék - Tamásfalvi kilátó - Letánfalvi malom - Hernád-áttörés - Erdőalja - Bethlenfalva
- V.2. Káposztafalva - Nagy Fehérpatak völgye - Piecky szurdok - Kis Polyána (Glac fennsíkon) - Víztorló (Klauzy) - Fehér patak völgye - Csingó
- V.3. Csingó - Fehérpatak torkolata - Hernádvölgy - Letánfalvi malom - Hernád-áttörés - Kolostor szakadék (Klasterisko) - Menedékkő - Fehérpatak torkolata - Csingó

GÖRGÉNYI HAVASOK
(Munții Gurghiuului)

Nemerkényi Antal dr.
és 7 fő

- IX.8. Bucsín tető (1287 m) - Felleszilasa (1628 m) - Nagy Mezőhavas (1777 m) - Bucsín tető
- IX.12. Tolvajos tető (977 m) - Hargitafürdő (1350 m) - Csicsói Hargita (1761 m) - Hargitafürdő

GYERGYÓI HAVASOK
(Munții Giurgeului)

Nemerkényi Antal dr.
és 7 fő

- IX.10. Gylkos tó (980 m) - Hagymás patak völgye - Fehérmező - Nagy-hagymás (1793 m) - Egyesközi mh. (1430 m)
- IX.11. Egyesközi mh. - Egyesköz (1608 m) - Öcsémtető (1708 m) - Terkő (1462 m) - Jávárdi pataka - Gyimesközéplek (781 m)

BUCSECS
(Masivul Bucegi)

Nagy Sándor dr.
és 30 fő

- IV.3. Sinaia - felvonóval Miorita mh. - Virful cu Dor mh. (1885 m) - Nucet (1861 m) - Cheile-Zanoagei mh. (1460 m) - Bolboci mh. (1460 m) - Plaiul Mircea (1780 m). Sátorazás.
- IV.4. Plaiul Mircea - Tataru csúcs (1998 m) - Strunga nyereg (1909 m) - Strunga-Mare csúcs (2089 m) - Coltii Tapului (2168 m) - Batarina csúcs (2189 m) - Gutanu csúcs (2245 m) - Domnale csúcs (2401 m) - Gavanele csúcs (2472 m) - Omulcsúcs (2507 m). Sátorazás.
- IV.5. Omul csúcs - Hornurilor nyereg (2315 m) - Scara csúcs (2422 m) - Hornurilor nyereg - Omul csúcs - Coltii Obirsiei (2480 m) - Costila csúcs (2490 m) - Caraiman csúcs (2384 m) - Babele mh. (2200 m)
- IV.6. Babele mh. - Jepii Mici csúcs (2143 m) - Jepii Mari csúcs (2071 m). - Vf. Coltii Pietrei Arse (2001 m) - Miorita mh. - függővasúttal Sinaia

NAGY KIRÁLYKŐ
(Piatra Craiului Mare)

Puskás Elemér dr.

- VIII.16. Zernyest v.á. - Curmatura mh. (1470 m)
- VIII.17. Curmatura mh. - Ascutit csúcs (2160 m) - Timbalu Mare csúcs (2165 m) - Timbalu Mic csúcs (2198 m) - Sbiri csúcs (2183 m) - Pásztorcsúcs (La Om) 2239 m) - és vissza

FOGARASI HAVASOK
(Munții Fâgârașului)

Nagy Sándor dr.
és egy fő

- VI.4. Valea Fratelui v.m. - Claia Bulzului csúcs (1384 m) - Chica Petrilor csúcs (1606 m) - Chica Fedelesului csúcs (1820 m) - Tataru csúcs (1890 m) - Apa Cumpania nyereg (1807 m)
- VI.5. Apa Cumpania nyereg - Cocoricu csúcs (2034 m) - Gavanu (2135 m) - Suru csúcs (2263 m) - Budislav csúcs (2242 m) - Scara csúcs (2306 m) - Serbota csúcs (2331 m) - Negoj (2535 m) - Ördög szakadék - Kalcun mh. (2175 m)

- VI.6. Kalcun mh. - Árpási kapu (Portita Arpasului) - Nagy Árpás csúcs (2468 m) - Podragu csúcs (2462 m) - Moldoveanu csúcs (2544 m)
- VI.7. Moldoveanu csúcs - Vistei kapu (2310 m) - Galbenele csúcs (2456 m) - Galasescu csúcs (2455 m) - Ruduru csúcs (2268 m) - Urlea csúcs (2473 m) - Dara csúcs (2500 m) - Curmatura Zirnei (1923 m) - Fata Ursa (2246 m) - Pietrele Poni csúcs (2229 m) - Berivoiu Mare Refugiú
- VI.8. Berivoiu Mare Refugiú - Buzduganul Lutele csúcs (2176 m) - Comisu csúcs (1883 m) - Lerescu Mare csúcs (1680 m) - Curmatura Lerescului - Rudarita - autóstoppal Zarnesti

A hivatalos főgerinctúrát jártuk be, kiegészítve a kívül eső 2500 méternél magasabb csúcsokkal.

Balkán félsziget

PIRIN

Molnár Katalin dr.
és egy fő

IX.1. Banszko (925 m) - Demjanica ház (1895 m)

IX.2. Demjanica ház - Banszko

Barcsay Kálmán
Tóth Csaba
és 5 fő

III.3-8. A főgerinc téli végigmászása

Nyugati Alpok

VERDON KANYON

Babcsán Gábor
és 2 fő

VII.17. Dingomanique VII⁺

VII.18. Le Réver de Fer VII

VII.19. L'Angle en Decomposition VIII⁻

VII.20. Ctuluh VIII⁻

VII.21. Spitophage Pervers VII

VII.22. Golem VII⁺

VII.24. Surveiller et Punir VIII⁺

VII.26. Mandarin Merveilleux VIII⁻

A falmagasság fenti utaknál: 150-200 m

MONTBLANC CSOPORT

Dworák József dr.
és egy fő

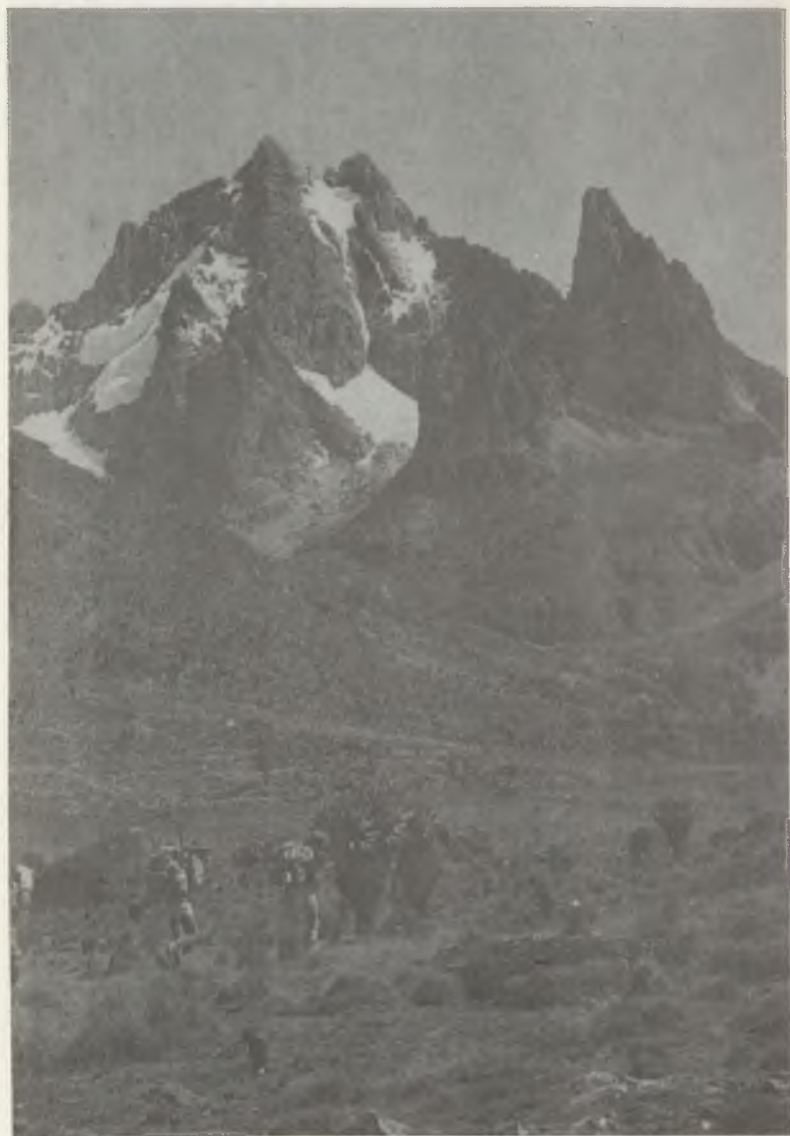
VII.16. Montenvers (1913 m) - Mer de Glace (1700 m) - és vissza

Neidenbach Ákos
és egy fő

VII.8. Fenetre du Tour (3355 m) 300 m jeges kuloár, III nehézség Col
Blanche (3402 m) nehézség: -

KILÁTÁS AZ AIGUILLE DU MIDIRŐL

MT. KENYA

Ozsváth Artila
és egy fő

- VII. Mindegyik túra Montenvers-ből indulva, Michel Piola kalauza szerint
Aiguille de Rochefort K-i fal
Dülferiensis V
Aiguille de Tour Rouge K-i fal
Le Marchand de Sable VIa
Grand Jorasses É-i fal
Walker pillér VI A₁
Petit Dru
Bonatti pillér VII^{*} A₁ (VIII)

Vörös László
Csíkos József

- VII.24. Montenvers - Plan de l'Aiguille - Aiguille du Midi - Géant gleccser - Ghiglione mh. (szállás)
- VII.25. Ghiglione mh. - Col Moore - Col du Peuterey - Grand Pillér Angle-Peuterey gerinc - Mont Blanc de Courmayeur (4750 m) - Mont Blanc (4807 m) - Col de la Brenva (4300 m) (bivak)
- VII.26. Col de la Brenva - Mont Maudit (4465 m) - Montblanc du Tacul (4248 m) - Col du Midi - Géant gleccser - Mer de Glace - Montenvers

WALLISI ALPOK

Radnóti Sándor

- VII. 17. Saas Fee - felvonóval Längfluh (2870 m)- Alphubel (4206 m) - és vissza
(Egy turatárssal)
- VIII.18. Saas Fee - felvonóval Felskinn (3000 m) - METRO Alpinnal Mittelallalin (3500 m) - Allalinhorn (4027 m) - Mittelallalin - járművekkkel Saas Fee
(Egy turatárssal)
- VIII.20. Zermatt - fogaskerekűvel Rotenboden (2815 m) - Monte Rosa Hütte (2795 m) - a ház felett kb. 2880 m-en sátrazás
(Négy turatárssal)
- VIII.21. Sátor - Monte Rosa gleccser - Silbersattel (4515 m) - a Nordend felé indulva, viharos szél miatt vissza a sátorhoz
(Két turatárssal)
- VIII.22. Sátor - Monte Rosa Hütte - Rotenboden - fogaskerekűvel Zermatt
(Négy turatárssal)

- Zermatt (1606 m) - Gorner Schlucht-Furi - Bodmennél (kb. 2050 m) sátrazás
(Egyedül)
- VIII.23. Sátor - Bodmen-Schönbiel Hütte (2694 m) - Bodmen - Zmutt - Zermatt
(Egyedül)

BERNI ALPOK

Dworák József dr.

- VII.12. Lauterbrunnen - Wengen (1275 m) - Leithorn (1519 m) - Parwengl (1880 m) - Männlichen (2342 m) - Parwengl - Wengen - Lauterbrunnen
- VII.13. Lauterbrunnen - vasúttal Kleine Scheidegg - Jungfraujoch (3454 m) - Gyalog Obere Mönchjoch (3626 m) - Mönch DK-i csúcs (3785 m) - és vissza

Radnóti Sándor

- VIII.15. Fiesch - felvonóval Kühboden (2212 m)-Märjelen See (2300 m) - Aletsch gleccser - Konkordia Hütte (2840 m)
(Öt túratárssal)
- VIII.16. Konkordia Hütte - Aletsch gleccser - Märjelen See - Kühboden - felvonóval Fiesch
(Két túratárssal)

TITLIS CSOPORT

Neidenbach Ákos

- VII.5. Pfriendler (2495 m) 200 m szikla, VI⁻ nehézség
(Két túratárssal)

DAMMA CSOPORT

Neidenbach Ákos

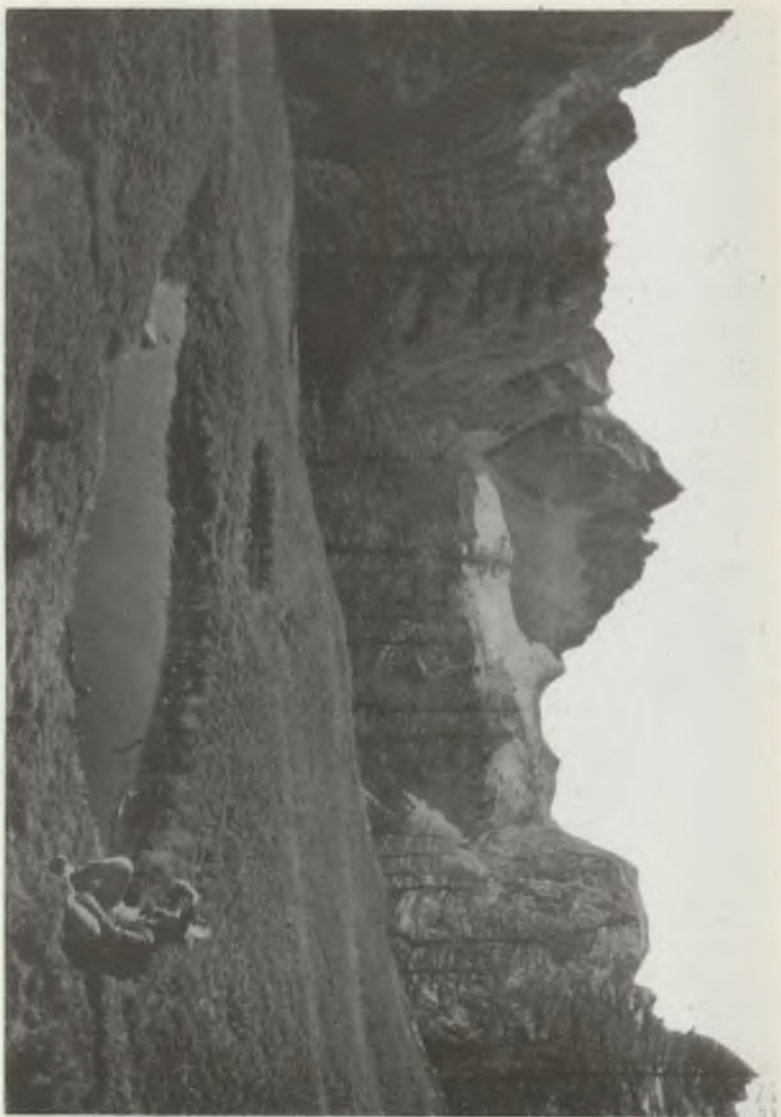
- VII.6. Tierberglimi (3203 m) 150 m jeges kuloár, III⁻ nehézség
(Két túratárssal)
- VII.13. Gross Bielenhorn (3206 m) K-i gerinc, III⁻V⁻ nehézség
(Két túratárssal)
- Schildchrote-Gratli (2880 m) Ny-i gerinc, IV⁻V⁺ A1 nehézség
(Két túratárssal)

GUMMFLUH 2458 m A BERNI ALPOKBAN

AMIT ADLER RÁCZ JÓZSEF 88 ÉVES

KORÁBAN KÖTÉLPÁROSBAN MEGMÁSZOTT

JALOVEC 2643 m A JULI ALPOKBAN

Radnóti Sándor

- VIII.11. Vent (1896 m) - Breslauer Hütte (2840 m) - Urkundkolm (3140 m) - Breslauer Hütte (szállás)
(Három túratárssal)
- VIII.12. Breslauer Hütte - Wildspitze (3372 m) - Breslauer Hütte - Vent
(Négy túratárssal)

WETTERSTEIN HEGYSÉG

Radnóti Sándor

- VIII.10. Obermoos (1228 m) - Wiener-Neustadter Hütte (2209 m) - Klettersteig - Zugspitze (2962 m) - és vissza
(Négy túratárssal)

Sibalszky Zoltán dr.

- VIII.19. Unter-Grainau - Ober-Grainau (764 m) - Höllental (1200 m) -
Neuner Alm - Höhenweg - Grainau

ZILLERTALI ALPOK

Gábrriel András dr.
alkalmi túratársakkal

- VIII.21. Krimml (1057 m) - Zittauer Hütte (2330 m)
- VIII.22. Zittauer Hütte - Rosskarscharte (2692 m) - Richter Hütte (2359 m)
- VIII.23. Richter Hütte - Gamsscharte (2930 m) - Plauener Hütte (2275 m) -
Zillergrund autóbusz-végállomás
- VIII.24. Breitlahner buszmegálló (1240 m) - Berliner Hütte (2050 m) -
Rossrückenspitze (2632 m) - Berliner Hütte
- VIII.25. Berliner Hütte - Schönbichler Horn (3135 m) - Berliner Hütte
- VIII.26. Berliner Hütte - Breitlahner buszmegálló

Kovalik András
Melicher Sándor
Szabó Gábor
és 3 fő

- VII.1-2. Weissenbach völgy - Daimer mh. - Schwarzenstein mh. - Schwarzenstein csúcs (3368 m) - Luttach

MAGAS TAUERN

Kádas Sándor dr.

- V.2. Neukirchen - autóval erdei úton kb. 1000 m magasságig - gyalog Postalm mh. (1700 m). Szállítás.
- V.3. Postalm mh. - sível észak felől Grossvenediger csúcs (3674 m) - lesízés a Postalm mh. -ig
(Túratárs: Hoffmann György)
- VI.26. Kals - Studl Hütte - Grossglockner csúcs (3797 m) - és vissza
(Három túratárssal)

Neidenbach Ákos

- II.3. Nemzetközi Vízjégmászási Konferencia keretében:
Rudolfshütte (2315 m) - Eiskanal nevű útvonal mászása (130 m jégfalmagasság, átlagos dőlés 50-85°, egy helyen 90°) utána végig visszaereszkedéssel, az útba beépített fix pontokról
(Két túratárssal)

I. Középfokú hegymászótanfolyam keretében:

- VII.26. Weisseehaus (2350 m) - Wurtenkees gleccser Egésznapos gleccsertúra, oktatással egybekötve
(15 túratárssal)
- VII.28. Weisseehaus - Scharek (3131 m)
300 m jégmászás, dőlés 45-50°
(15 túratárssal, köztük Schmatz Bélával)
- VIII.2. Weisseehaus - Weinflachenkopf (3001 m) firm és szikla II-V⁺
(Egy túratárssal)
- VIII.3. Weisseehaus - Sandfeldkopf (2917 m) magashegyi túra
(Öt túratárssal)

Pogácsás György

Pogácsásné Dezsényi Ágota

- I.1. Speiereck (2411 m) déli falletörésének esésvonalban történő végig-sízése
Falmagasság 600 m, lejtőszög a felső részen 55-60°, - lejjebb 40-45°

ALACSONY TAUERN

Zakariás Zoltán
Prinz Gyula dr.

- VII.16. Autóbusszal Schladming-Rohrmoos (1100 m) - Hütteck nyereg (1744 m) - Hoch Wurzen (1850 m) - Schladming (750 m)
- VII.17. Autóbusszal Untertal, Weisse Wand mh.(1058 m) - Riesachfalle - Riesachsee (1330 m) - Preintaler Hütte (1657 m)
- VII.18. Preintaler Hütte - Klaffer Kessel - Greifenberg (2618 m) - Golling Hütte (1651 m)
- VII.19. Golling Hütte - Weisse Wand mh. (esőben)

DACHSTEIN

Zakariás Zoltán
Prinz Gyula dr.

- VII. 15. Ruperting (Enns völgy 750 m) - Graden Bach - Sonnwendkogel - Steiner Hütte (1737 m) - Stoderzinken (2048 m) - Brünner Hütte (1747 m) - Kimpling (1840 m) - Ahornsee (1485 m) - Graden Bach vízesés - Graden Bach mentén - Ruperting
Több szakaszon nehéz, részben biztosított útvonal.

KAMNIKI ALPOK

Gábrriel András dr.

- VIII.15. Kamniska Bistrica (601 m) - Kamniska koca mh. (1885 m)
- VIII.16. Kamniska koca - Planjava (2395 m) - Brana (2282 m) - Kamniska koca
- VIII.17. Kamniska koca - Skuta (2532 m) - Cojzova koca (1793 m)
- VIII.19. Cojzova koca - Grintovec (2558 m) - Ceska koca (1540 m)
- VIII.20. Ceska koca - Jezersko (880 m)

D o l o m i t o k

Kádas Sándor dr.

- VIII.22. Kleine Zinne (2856 m) Dibona út IV
(Egy túratárssal)
- VIII.23. Rif. Fonda Savio mh. - Torre Siorpaes (2570 m) III
(Egy túratárssal)

Kovalik András

- VI.22. Antholzer tó - Montal Alm - Rote Wand (2818 m) - Encian mh. - Antholzer tó
(Túratársak: Melicher Sándor, Szabó Gábor és 3 fő)
- VI.23. Sexten - Helm (2433 m) - Hinterberger mh. - Hornischek (2551m) - Kaltenbrunn
(Túratársak: Melicher Sándor, Szabó Gábor és 3 fő)
- VI.24. Auronzo mh. - Drei Zinnen körút - Bonacossa út - Fratelli há-
gó - Misurina
(Túratársak: Melicher Sándor, Szabó Gábor és 3 fő)
- VI.25. Pragser Wildsee - Seekofl (2810 m) - Pragser Wildsee
(Túratársak: Melicher Sándor, Szabó Gábor és 3 fő)
- VI.27. Schluderbac - Dürrenstein - Plodig hágó - Sarlkofel (2378 m) -
Toblach
(Két túratárssal)

Schluderbac - Dürrenstein (2839 m) - Toblachi tó
(Melicher Sándor, Szabó Gábor és egy fő)
- VI.28. Fischlein völgy - Drei Zinnen mh. - Paternkofel (2746 m) -
Zsigmondy mh. - Fischlein völgy
(Túratársak: Melicher Sándor, Szabó Gábor és 2 fő)
- VII.3. Misurina - Monte Piano (2350 m) - Dürrensee
(Túratársak: Melicher Sándor, Szabó Gábor és 3 fő)

P a m í r

Kunos Gábor MFT tag
Dékányné Pál Aranka MFT tag
Kiszely György MFT tag
Balaton Zoltán
Borosnyai Balázs
Ecsédi István

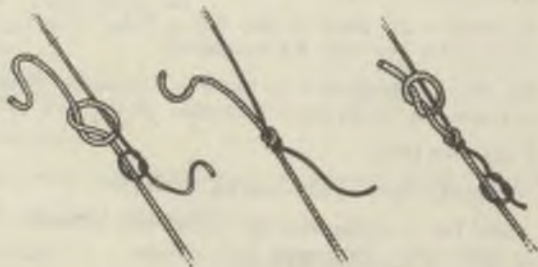
VII.14-16. Moszkva

- VII.17. Moszkva - repülővel Os - autóbusszal Acsik Tas (3600 m)
- VII.18. Acsik Tas, tábornytás
- VII.19. Acsik Tas - helikopterrel Fortambek tábor (4050 m)
Aklimatizációs túra a Belij Kamenyre (5224 m)
4600 m-ig (D.P.A., K.G.)
5000 m-ig (K.Gy., B.Z., B.B.)
5224 m-ig (E.I.)
- VII.20. Éjszakai táborhely - Fortambek tábor (mindenki)

- VII.21. Fortambek tábor - Burevesztnyik pillér I. tábor (5300 m)
(B.Z., E.I.)
- VII.22. Fortambek tábor - I. tábor (D.P.A., K.G., K.Gy., B.B.)
I. tábor - II. tábor (6100 m) (B.Z., E.I.)
- VII.23. I. tábor (D.P.A., K.G., K.Gy., B.B.)
II. tábor - Fortambek tábor (B.Z., E.I.)
- VII.24. I. tábor - Fortambek tábor (D.P.A., K.G., K.Gy., B.B.)
- VII.25. Fortambek tábor (mindenki)
- VII.26. Fortambek tábor (D.P.A., K.G., K.Gy., B.B.)
Fortambek tábor - I. tábor (B.Z., E.I.)
- VII.27. Fortambek tábor - I. tábor (D.P.A., K.G., K.Gy., B.B.)
I. tábor - II. tábor (B.Z., E.I.)
- VII.28. I. tábor - II. tábor (D.P.A., K.G., K.Gy., B.B.)
(Plk Parasusztvennyikov 6100 m)
II. tábor - III. tábor (6000 m) (B.Z., E.I.)
- VII.29. II. tábor - III. tábor (D.P.A., K.G., K.Gy., B.B.)
- VII.30. III. tábor - IV. tábor (6400 m) (mindenki)
- VII.31. IV. tábor - V. tábor (6900 m) (mindenki)
(Dusanbe 6956 m)
- VIII.1. V. tábor - 7300 m - V. tábor (D.P.A., K.G., B.Z., E.I.)
V. tábor - Kommunizmus csúcs (7495 m) (K.Gy., B.B.)
- VIII.2. V. tábor (K.G., B.Z., E.I.)
V. tábor - III. tábor (D.P.A., K.G., B.B.)
- VIII.3. V. tábor - Kommunizmus csúcs (7495 m) - V. tábor (K.G.,
B.Z., E.I.) a többiek le az alaptáborba
- VIII.4. V. tábor - III. tábor (K.G., B.Z., E.I.)
6800 m-ről egy cseh fiú lementése!
- VIII.5. III. tábor - firnplató - II. tábor - Fortambek tábor
A platón két és fél nap hóviharban. (K.G., B.Z., E.I.)
- VIII.8-9. Fortambek tábor
- VIII.10. Fortambek tábor - helikopterrel Acsik Tas
- VIII.11. Acsik Tas - autóbusszal Os - repülővel Moszkva
- VIII.12. Moszkva - repülővel Budapest

Leél-Őssy Szabolcs MFT tag
Vanicsek László

- VIII.1. Acsik Tas (3600 m) - II. tábor (5100 m)
- VIII.2. II. tábor - III. tábor (6100 m) éjszaka időromlás
- VIII.3. III. tábor - IV. tábor (6500 m) ködben, viharos szélben
- VIII.4. IV. tábor - II. tábor, rendkívül rossz időben
- VIII.5. II. tábor - Acsik Tas
- VIII.6. Acsik Tas - indulás a XIX. Pártkongresszus csúcs felé -
Glukovoje polje - Lenin gleccser - éjszakázás kb. 4100 m-en
- VIII.7. Jó időben, út nélküli, rendkívül nehezen járható gleccser - felszí-
nen a csúcs alá. Éjszakázás kb. 4900 m-en
- VIII.8. Várakozás teljes köd miatt
- VIII.9. Rövid időre megjavuló időjárásban a gerincre (új út?), majd igen
rossz hóviszonyok közt, teljes ködben a XIX. Pártkongresszus -
csúcsra (5920 m). Dékány Péter - Ozsváth Attila után a hegy má-
sodik megmászása, de eltérő úton!
Tisztuló időben le 4900 m-re. Éjszakázás.
- VIII.10. Ismert úton le az alaptáborba.
- VIII.11. Acsik Tas - autóbusszal Os - repülővel Moszkva
- VIII.12. Moszkva - repülővel Budapest

Egyéb: Európában

ELBAI HOMOKKÖVEK

Babcsán Gábor
Szendrő Szabolcs

Bielatal

V.1.	Hallenstein	Vertikale	VIII.a
V.2.	Hauptwiesenstein	Nordkante Direkt NO-Wand	VIII.b VIII.a
V.3.	Hallenstein N. Wiesenstein	Direkte Südwand Talkante	VIII.b VIII.b
V.5.	Grossvaterstuhl	Neuer Talweg	VIII.a
V.6.	Bewachsener Fels	Viktoria	IX.b (2. megmászás)

Kunos Gábor

Rathener Gebiet

társ

VI.7.	Gamrigscheibe Heidestein Waltersdorfer Horn	AW SW-Rippe Rippenvar.+ AW	III } III }	Schmatz, Schmatzné és egy fő
VI.8.	Türkenkopf Talwächter Gamrig Heidestein	AW Variant Südwand Pfeilerweg NO-Kamin AW	IV V V III II	egy fő egy fő egy fő
VI.9.	Lokomotiv-Dom Lokomotiv-Esse Imker Honigstein Heidestein	AW Überfall AW Südkante SW-Winkel SW-Wand Abendreibung	III V II VII.a III VII.a VII.a	egy fő Schmatz és két fő egy fő Schmatz és egy fő egy fő egy fő
VI.11.	Hinterer Höllen- hunderturm Höllenhund	Heisser Sand + AW AW(Unterst. nélkül)	VII.a III VII.a	egy fő egy fő Schmatz és egy fő

Schmatz Béla
Schmatz Béláné

	<u>Rathener Gebiet</u>			<u>társ</u>
VI. 8.	Türkenkopf	AW Variant	IV	
		Südwand	V	
	Talwächter	Pfeilerweg	V	egy fő
VI. 9.	Lokomotiv-Dom	AW	III	egy fő

Schmatz Béla

	<u>Rathener Gebiet</u>			<u>társ</u>
VI. 7.	Waltersdorfer Horn	Rippenvariant + AW	II	
VI. 8.	Heidestein	AW	II	
	Gamrig	NO-Kamin	III	
VI. 9.	Honigstein	Südkante	VII.a	két fő
VI. 11.	Hinterer Höllen- hunderturm	Heisser Sand	VII.b	egy fő
		AW	II	egy fő

Schmatz Béláné

	<u>Rathener Gebiet</u>			
VI. 8.	Waltersdorfer Horn	Rippenvariant + AW	II	
	Gamrig	NO-Kamin	III	
	Heidestein	AW	II	

CSEH ÓRIÁSHEGYSÉG (Krkonose)

Benke Magda
Siklós György
és két fő

- IX. 5. Harrachov - Mumlava - Pramen Labe (1400 m) - Kotel (1420 m) -
Dvoracky - Ryzoviste - Harrachov
- IX. 7. Harrachov - Novy Svet - Bila voda - ülőszékkel Certova hora
(1020 m) - Janová skalá - Ryzoviste - Harrachov

IZER HEGYSÉG
(cseh és lengyel oldal)

Benke Magda
Siklós György
és két fő

- IX.6. EB nemzetközi vándortúra. Szállás: Harrachov
Josefov Dul - Rozmezi (1000 m) - Kristianov - Bedrichov víztá-
rozó - Liberec
- IX.8. Harrachov v.á. - Izer patak - Jizerka - Pyramida - Smedava -
Jizera (1122 m) - Josefov Dul
- IX.9. Harrachov - határ, és tovább lengyel területen: Jakuszyce, Wy-
soka Kopa - Zwalisko (1000 m) - Rozdroze Izerskie erdészház -
autóstoppal és busszal vissza

TÜRINGIAI ERDŐ

Benke Magda
Siklós György
és egy fő

- IX.15-21. Eisenachtól Neuhaus a. Rennweg-ig
(EB nemzetközi túra Rennsteig szakasza, szállásokat a Brottero-
de-i Kurverwaltung tartja fenn.)
- IX.22-24. Schwarzavölgy - Saalfeld
(EB túra folytatása. Szállás JH-ben)

STROMBOLI

Puskás Elemér dr.

X.28. San Vincenzo - Stromboli csúcs (926 m) - és vissza

NORVÉG ALPOK

Sibalszky Zoltán dr.

és két fő

VII.24. Vinstra - autóval Brimi Fjellstuga turistaszálló (1150 m)
Tersefjell (1503 m) - Terse tó - és vissza

SPITZBERGÁK

Szerdahelyi László

Zsák Lajos

Zsákné Kapitány Erzsébet

és 3 fő

IV.23- Pyramiden és a nagy sziget legészakibb pontja Verlegenuken köz-
V.16. ti oda-vissza út (411 km) megtétele futósíval

Egyéb: Ázsiában

ULU DAG

(Törökország)

Palla Gyula dr.

IX.9. Bursa - Ulu Dağ csúcs (2543 m) - és vissza

ARARÁT

(Törökország)

Csikos József

túratársakkal

II.12. Dogubayezit - teherautóval 1900 m magasságig - gyalog 2700 m-
ig. Táborozás.

- II.13. Gyalog tovább. Táborozás 3700 m-en
- II.14. Táborozás 4200 m-en
- II.15. Borult, ködös, szeles időben, mínusz 25 fok hidegben, 13 órakor az Ararát csúcsán (5165 m) álltunk. Első magyar téli megmászás! Rövid tartózkodás után indultunk vissza.

TIBET

Nagy Sándor dr.
és 2 fő

- VIII.13. Golmud-Lhásza utvonal mentén, Golmudtól 890 km-re (4500 m) indulás a Zhangzhung la hegycsoportba 5010 m-ig. Sátorozás.
- VIII.14. Tovább 5500 m-re. A gerincnél nehézzé válása miatt vissza 5300 m-re. Sátorozás.
- VIII.15. Egyik túratárson jelentkező magashegyi betegségi tünetek miatt visszafordulás a közeli kb. 6300 m magas csúcs alól.
- VIII.21. Nyalam településből (3660 m) indulás a Shisa Pangma felé 4360 m-ig.
- VIII.22. Egyik társ visszafordul, ketten tovább a völgyből kikapaszkodva a Shisa Pangma déli gerincéjére, 5450 m magas csúcsra
- VIII.23. Rossz idő miatt várakozás
- VIII.24. A látási viszonyok nem javultak, ezért vissza Nyalam-ba
Az utazás célja egy esetleges magyar Shisa Pangma expedíció felvonulási útjának végigjárása, illetőleg megnézése volt.

Egyéb: Afrikában

ETIOPIA

Benke Magda
és 2 fő

- XI.3. Addis Abeba - autóval észak felé kb. 10 km - Entotto hegység gerince - Raguel templom és környéke (3150 m)
- XI.5. Addis Abeba - DK-re kb. 20 km - Mount Furi oldalán fel, közvetlenül a csúcs alá (TV torony) és vissza
- XI.7. Addis Abeba - DK-re 120 km - Sodere park hévízforrásai (1600 m). Séta az Awash folyó partján. Bishoftu krátertő felkeresése.
- XI.11. Addis Abebai St. Michael templomtól fel a Yeka Mikael 700 éves, sziklába vájt templomromig (2900 m) és vissza

- XI.14. Addis Abeba - DNy-ra 220 km - Rift Valley tőrendszer. Langano tó (1800 m) - szakadék oldalában és a tóparti vulkáni köveken
- XI.15. Rift Valley szakadék falán fel kb. 150 m szintkülönbség, szakadék peremén, le egy nehéz omladékon, vissza a sziklaparton
- XI.16. Langano tótól Ny-ra lévő kőfennsík. Debre Zejit-ben a Hora krátertőhöz
- XI.20. Addis Abeba - terepjáróval Ny felé 50 km - igen nehéz, benőtt, kanyargós úton fel 2900 m-ig (őserdő határa). Túra a Mt. Wuchacha kráterének peremén, fel a Mogli csúcsra (3400 m). Ez Addis Abeba környékének legmagasabb csúcsa.
- XI.23. Addis Abeba - KDK-re 220 km - Awash nemzeti park (1200 m). Rift Valley szakadék pereme - Awash vízesés
- XI.28. Addis Abeba - É-ra 110 km - a központi magasság és szakadéknak kezdete - 400 éves portugál híd - alatta szakadék és 600 m-es vízeséslánc

Mt. KENYA

Kádas Sándor dr.
és egy fő

- I.18. Ausztria ház (4790 m) - Nelion csúcs (5188 m) - és vissza

Leél-Őssy Szabolcs

- I.9. Top hut - Point Lenana csúcs (4985 m) - és vissza (Túratársakkal)
- I.11. Ausztria ház (4790 m) - Lewis gleccser - MacKinder traverz - MacKinder kémény - Rabbit hole - Block steps - Easy traverz (bivak)
- I.12. Van der Graaf kémény - Howel hut - Nelion csúcs (5188 m) - Gate of Mists - Batian csúcs (5199 m) - és vissza
Első magyar megmászás
(Két túratárssal)
- I.14-15. Ugyanaz a túra mint I. 11-12-én
(Túratársak: Hoffmann György és két fő)
- I.16. MacKinder Camp - American Camp - Point John csúcs (4883 m) - és vissza
Első magyar megmászás
(Egy túratárssal)

- I.17. MacKinder Camp - Two Turn hut - Arthur's Seat - Hausberg Tarn - Oblong Tarn - Peters nyereg - Kami hut - Gregorygleccser - Point Lenana oldala - Top hut - MacKinder Camp (Kétnapos túra egy nap alatt. Egy túratárssal)

Tóth Csaba
Toldi György

- I.8-9. Naro Moru River Lodge - MacKinder Camp (4150 m)
(Felszerelés felszállítása két fordulóban)
- I.10. MacKinder Camp - Two Turn hut (4490 m) - MacKinder Camp - Ausztria ház
- I.11. Ausztria ház - Point Lenana csúcs (4985 m) - American Camp (4200 m)
- I.13. Gyémánt folyosó mászása. VI-os nehézség. Éjszaka a Nelion csúcson (5188 m)
- I.14. Leereszkedés a normál úton (IV) és vissza - American Camp
- I.16. Jégablak út mászása. V-ös nehézség. - Batian csúcs (5199 m) - Nelion csúcs - American Camp

KILIMANDZSÁRO

Kádas Sándor dr.
Leél-Őssy Szabolcs
és egy fő

- I.24. Terepjáróval a Shira plató pereméig - gyalog Shira házba (kb. 3800 m)
- I.25. Shira ház - Arrow mh. (kb. 4800 m) Ködben, nehéz terepen.
- I.26. Breach Wall gleccser (III) - Kibo plató (kb. 5600 m). Sátorazás.
- I.27. Furtwangler gleccser - Uhuru csúcs (5895 m) - Furtwangler gleccser - Rais kráter - Breach Wall gleccser - Arrow mh.
- I.28. Arrow mh. - Shira ház

Egyéb: Amerikában

BANFF NEMZETI PARK
(Alberta, KANÁDA)

Pogácsás György
és egy fő

III.29. Banff - Sulphur Mountain (2346 m) - és vissza

SZIKLÁS HEGYSÉG
(USA Colorado állam)

Pogácsás György

VIII.22. Denver - autóval Golden - gyalog Eldorado Canyon
Wind Tower Wind Ridge út mászása V⁺
(Túratársak: egy fő, és a beszállásig Pogácsásné Dezsényi Ágota)

IX.7. Denver - autóval Boulder Area
The First Flatiron, North Arete toronymászás az ÉK-i falon V⁺
leereszkedés a Ny-i falon
(Túratársak: egy fő, és a beszállásig Pogácsásné Dezsényi Ágota)

COLORADO FOLYÓ
(USA Utah állam)

Pogácsás György
és egy fő

VIII.12. Tutajozás a folyón Moab település körzetében (25 km)

ANDOK
Cordillera Blanca

Babcsán Gábor
Szendrő Szabolcs

VIII.21. Alaptábor (4700 m) - normál úton Nevado Pisco csúcs (5800 m)
és vissza

Babcsán Gábor
Szendrő Szabolcs

VIII. 24. Alaptábor - Nevado Pisco déli jégfalának megmászása. Átlagosan 50°, egy sziklás kuloárban 85° meredekségű, 400 m-es jégfal. Kiszállásnál zsák nélküli bivakolás.

VIII. 25. Normál úton vissza az alaptáborba.

Csíkó József
Halmos Péter
Halmos Péterné
Juhász Árpád dr.
Szabó László
Vörös László

Vörösné Zsohovszky Piroska

VIII. 16. Huaraz (300 m) - autóval Llanganuco tó (3800 m) - gyalog Pisco alaptábor (4700 m)

VIII. 18. Alaptábor - Huandoy és Nevado Pisco közti nyereg - Nevado Pisco csúcs (5800 m) - és vissza

VIII. 20. Alaptábor - Llanganuco tó

VIII. 23. Huaraz - autóval Pitec hegység (3800 m) - gyalog Laguna Churup tengersizem (4600 m) - és vissza

VIII. 25. Huaraz - autóval Musho (3020 m) - gyalog a Huascaran alaptáborba (4200 m)

VIII. 26. Huascaran alaptábor - 1. tábor (5200 m)

VIII. 27. 1. tábor - fel a jégfal alá (5500 m). Leszálló köd és időromlás miatt öten vissza az alaptáborba.
Csíkó József és Szabó László fel a 2. táborba (6100 m)

VIII. 28. 2. tábor - Huascaran Déli csúcs (6768 m) - és vissza

VIII. 29. Csíkó és Szabó le az alaptáborba, majd a többiekkel együtt gyalog Mancosba (2520 m) - autóval Huaraz

VIII. 30. Huaraz - autóval Catac helységeken át a Pachaquota völgyön keresztül 5000 m magasságig. Onnan gyalog a Pastoruri csúcsra - (5220 m)

Ozsváth Attila
Dékány Péter

VIII. Pisco alaptábor (4700 m) - normál úton Nevado Pisco csúcs (5800 m) - és vissza

VIII. 21. Pisco alaptábor - Huandoy északi és keleti csúcsa közötti folyosó alsó részénél sátrazás

- VIII.22. A folyosó megmászása. Sátrazás a nyeregben.
 VIII.23. A nyeregből induló gerincen 6200 m-ig. Sátrazás.
 VIII.24. Fel a Huandoy északi csúcsára (6395 m) - le 5800 m-re. Sátrazás.
 VIII.25. Vissza az alaptáborba

Péterváry Gábor

- VIII. Yungay - Llanganuco völgy - Nevado Pisco csúcs (5800 m)

ANDOK
 Cordillera Huayhuash

Babcsán Gábor
 Dékány Péter
 Ozsváth Artilla
 Szendrő Szabolcs

- VIII.31.- Chiquian és Cajatambo között vándorlás az aránylag kicsiny, hat-
 ezresekkel zsúfolt hegységben. A távolság közel 100 km, a szint-
 különbség 10000 m volt. A legmagasabb elért pont a Diablo Mudo
 csúcs (5223 m) volt.

ARGENTINA

Molnár Katalin dr.

- XI.27-28. A Paraná deltavidéke Rosarioig
 (Egy túratárssal)
- XI.29. A Paraná hármashatár vidéke (Argentína-Brazília-Paraguay hatá-
 rán) és az Itaipu vízesés megtekintése. Az Iguazu vízesés kör-
 nyékének bejárása gyalog és helikopterrel.
 (Három túratárssal)
- XI.30. Az Iguazú vízesés argentin oldalának bejárása gyalogosan
 (Visszatérés Buenos Airesbe repülővel.)
- XII.1-3. Buenos Airesből repülőgéppel a Tűzföldre.
 A Tűzföldi Nemzeti Park bejárása busszal és gyalog: Lago Escon-
 dido, Lago Fagnano és környéke
 (19 túratárssal)
- XII.4-6. Ushuaiából repülőgéppel Bahía Blancába. Onnan autóbusszal Mar
 del Platába
 (19 túratárssal)

Egyéb: Ausztráliában

MOUNT COOK
(Új Zéland)

Nagy Sándor dr.

- I.18. Mount Cook központból (750 m) gyalog a Hooker folyó mellett, a Hooker menedékházig (1150 m)
- I.19. Hooker mh. - Hooker gleccser - Gardiner bivak ház (2500 m) - Gardiner ház
- I.20. Gardiner ház - Hooker mh.
- I.21. Hooker mh. - Mount Cook központ - Tasman gleccser mellett - Shelter bivak ház (780 m) - Ball Shelter ház (1150 m)
- I.22. Ball Shelter ház - Mount Cook központ - autóbusszal Christchurch:

AUSZTRÁL ALPOK

Nagy Sándor dr.

- II.2. Charlottes Pass (2000 m) - Rawsons Pass (2130 m) - Rawson mh. (2145 m) - Mount Kosciuszko (2229 m) - és vissza

